

Η ΦΩΝΗ

ΤΟΥ Β. ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ

ΕΚΔΟΣΗ
ΕΤΕΡΟΧΡΟΝΙΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1961

Η Φ Ω Ν Η

ΤΟΥ Β' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤ' & Ε' ΤΑΞΕΩΣ

"Έτος Α'

Τεύχος 2

Ίανουάριος 1961

Η ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΥ ΤΗΣ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΥΤΙΑΗΝΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΣ

Με μεγάλην χαράν ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγκέλλου μας κ. Νικοδήμου, τὴν ὁποίαν καὶ δημοσιεύομεν κατωτέρω. Ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ ὄψῃσεν δι' ἡμᾶς μεγάλη τιμὴ, μᾶς ἐνεφύχωσεν εἰς τὰ πρῶτα μας βήματα καὶ ἐδικαίωσεν, ὦ; προερχομένη ἐκ τοῦ σεπτοῦ ἐκπροσώπου τῆς ἐκκλησίας, τὰς προσπαθείας μας.

Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 19 | 1 | 1960

Πρὸς τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν
τῆς «Φωνῆς τοῦ Β' Γυμνασίου»

Ἐ ν τ α θ α

Φίλοι μαθηταί

Μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς καὶ ἰκανοποιήσεως ἐδέχθην τὸ νεοεκθεθὲν περιοδικόν σας, τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτον τεύχος μοῦ ἀπέστειλεν ἡ ἀγάπη καὶ ἡ εὐγένειά σας.

Εὐχαριστῶ τὰ μέγιστα, σὰς συγχαίρω διὰ τὴν ἀγνὴν καὶ κατὰ πάντα ἀξίαν ἐπαίνου πρωτοβουλίαν σας νὰ ἀναλάβητε τὴν ἔκδοσιν ἰδίου μαθητικοῦ περιοδικοῦ.

Τοῦτο δεῖκνύει εὐγένειαν καὶ πνευματικὴν ἀνατερότητα, ἐπιφορτίζει ὅμως καὶ εὐθύνας ἑνὸς καλοῦ καὶ ἀγνοῦ ἀναγνώστατος, τοῦ ἐμπνέει, ἐξυψώνει, διδάσκει.

Ἐρχομαὶ ὅπως ἡ μαθητιῶσα νεολαία ἐγκολπωθῇ τὸ περιοδικόν τοῦτο, τὸ ἀναπτύξῃ, τὸ τελειοποιήσῃ διὰ ν' ἀποβῇ πράγματι ἕνα πνευματικὸ ἀγώνισμα, ὅπως γράφετε, μέσα εἰς τὸ ὅποιον οἱ γονεῖς σας, οἱ καθηγηταί σας, καὶ ὅσοι ἐνδιαφέρονται γιὰ σὰς θὰ βλέπουν τὸ φρόνημα τῆς μορφώσεώς σας, τῆς προόδου σας.

Σὰς εὐχομαὶ καλὴν ἐπιτυχίαν καὶ εὐδωσίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ σας, καλὴν ἐπίδοσιν εἰς τὰ μαθήματά σας καὶ πλουσίαν τὴν ἀπὸ Θεοῦ Χάριν.

Θὰ χαρῶ ἰδιαιτέρως νὰ σὰς ἴδω διὰ νὰ σὰς συγχαρῶ καὶ προσωπικῶς καὶ προσφέρω καὶ τὴν ὕλικήν μου συνδρομήν.

Με πολλὴν ἀγάπην

ΠΡΩΤΟΣ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ
 κ. Κ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΣ

Με σιστήματα υπερηφανείας δημοσιεύομεν κατωτέρω τὴν ἐπιστολὴν τοῦ σεβαστοῦ μας Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κ. Κωνσταντίνου Παπανικολάου, ἡ ὁποία τόσο μᾶς ἱκανοποιεῖ ἀλλὰ καὶ μᾶς ἐπωμίξει περισσοτέρας εὐθύνας διὰ τὴν περαιτέρω προαγωγὴν τοῦ περιοδικοῦ μας.

Π ρ ο ς

τὴν Συντακτικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Περιοδικοῦ «Φωνή»
 τοῦ Β' Γυμνασίου Ἀρρένων

Ἐ ν τ α θ θ α

Τὸ πρῶτον τεύχος τοῦ παρ' ὑμῶν ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «Ἡ Φωνή», διπερ ἔχομεν εἰς χεῖρας μας, μᾶς παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκτιμήσωμεν τὴν ἐξιέπαινον ταύτην πρωτοβουλίαν σας, ἣτις μέλλει νὰ ὠφελῆσῃ τὰ μέγιστα τόσο ὑμᾶς, ὅσον καὶ πάντας τοὺς συμμαθητάς σας, καὶ νὰ σᾶς συγχαρῶμεν θερμότατα, εὐχόμενοι εὐδοκίμησιν τῆς ἀναληφθείσης θαυμαστικῆς προσπάθειάς σας.

Ἡ πρώτη ἐμφάνισίς σας εἶναι ἱκανοποιητικὴ. Ἐλπίζομεν ὅμως ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἀποβῇ ἡ ἐκδοσίς σας καλυτέρα ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἀνταξία τῆς Λεσβιακῆς Λογοτεχνικῆς παραδόσεως.

Ὁ Γενικός Ἐπιθεωρητής
 Κ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΩΣΤΗΡΕΣ ΤΗΣ ΤΡΙΣΗΛΙΟΥ ΘΕΟΤΗΤΟΣ

«Ἐάν μετ' ἀκριβείας οἱ πατέρες ἐπαίδευσον τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, δὲν θά ὤπῃσεν ἀνάγκη οὐτε δικαστηρίων οὐτε νόμων οὐτε τιμωριῶν».

Τὰ χρόνια περνοῦν καὶ φεύγου ἀκούραστα. Περνοῦν καὶ θάπτουν μέσα στὴ λήθη τὰ πλήθη ἀμέτρητων θνητῶν. Ἐξαλείφουν ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ κόσμου κάθε πρόσκτηση ὕπαρξη.

Ὅμως ὑπάρχουν καὶ φυσιογνωμίες ὑπέροχες καὶ σεβαστές, ποὺ κ' αὐτὸς ὁ χρόνος εἶναι ἀνίκανος νὰ θίξῃ. Ἀντίθετα μάλιστα. Μὲ τὴν πάροδο τῶν ἡτῶν, οἱ φυσιογνωμίες αὐτὲς ἐξυψώνονται περισσότερο, ἐξιδανικεύονται, στερεώνονται ἀξιολογικὰ μέσα μας. Τὸ φῶς τοῦ πνεύμα τους ἀκτινοβολεῖ καὶ προπορεύεται ἀπὸ κάθε καινούργια ἀνθρώπινη γενιά.

Ἀνάμεσα τοὺς ἐπιφανῆ θεοὺς κατέχουν οἱ Τρεῖς Μεγάλοι Ἱεράρχαι, στοὺς ὁποίους κάθε χρόνο, ὁ Χριστιανικὸς κόσμος προσφέρει εὐλαβικὰ τὸ φόρο τῆς εὐγνωμοσύνης του.

Ἡ ἑορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, εἶναι ὁ χρυσὸς κρῖκος, ποὺ μᾶς ἐνώνει μὲ τὸ ἔνδοξο παρελθὸν τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὸ Σχολεῖο καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι οἱ δύο πόλοι καὶ ἐστῆες τῆς πνευματικότητας καὶ τῆς ἠθικῆς μας. Τοὺς δύο ἀκοιβῶς ἀπὸ τοὺς πόλους συνέδεσαν κατὰ τρόπο ἁρμονικό, οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι. Καὶ κάτι παραπάνω. Συνέδεσαν τὴν ἀρχαία Ἑλληνικὴ Σοφία μὲ τὸν Χριστιανισμόν. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἡ ἑορτὴ αὐτὴ ἔχει κυριαρχικὴ σημασία. Βρῆκαν στὸν ἀρχαῖο πολιτισμὸ φιλοτι-

μία σὲ πράξεις εὐγενεῖς, μεγαλοφροσύνη στοὺς ἡττημένους, ἀνδρεία, περιφρόνηση πρὸς τὸ θάνατο. Μὲ τὴν ἐπαφὴ τῆς πρὸς αὐτόν, ἡ χριστιανικὴ θρησκεία τὸν ἀναζωογόνησε. Τοῦ ἔδωσε ἀγιότητα καὶ καθολικότητα, μυστικισμό καὶ ἐσωτερικότητα.

— Ὁ Μ. Βασίλειος μὲ τὴ βαθυστάχαστὴ του διάνοια, κατανόησε πῶς ἡ ὁμορφία καὶ ἡ σοφία ποὺ ἐγέννησαν οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, ἐνεισάγουν στὴ μαθητικῶσα νεολαία τὸ Ἄνωτερον, ἀρκεῖ αὐτὴ νὰ καθοδηγῆται ἀπὸ τὸ φῶς τῆς πίστεως καὶ νὰ ἐμπνέεται ἀπὸ τὸ φῶς τῆς ἀγάπης. Ὁ Μ. Βασίλειος καὶ σὺν ἀρχιερέας καὶ σὺν ἀνθρώπος κοινός, γίνεται ὁ πατέρας τοῦ λαοῦ, ὁ φίλος τῶν ταπεινῶν καὶ δυστυχισμένων, ὁ παιδαγωγὸς τῆς νεολαίας. Ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν συγγραμμάτων του θὰ μάθουμε πόσα σημαντικὰ ρόλο στὴν ὄλη διαμόρφωση τοῦ χαρακτηῖρα παιζει ὁ πατέρας καὶ περισσότερο ἡ μητέρα.

Ὁ Μ. Βασίλειος ἀναφέρει ὅτι: «Ὅποιον ἐκ παιδικῆς ἡλικίας ἔλαβον ἔννοιαν περὶ τοῦ Θεοῦ παρὰ τῆς μακαρίας μητρός μου, ταύτην αὐξήθει σὺν διειρήσῃ ἐν τῷ βίῳ μου, οὐδὲ μετέβαλόν τι ἐν τῇ συμπληρώσει τοῦ καταρτισμοῦ μου, ἀλλὰ τὰς παραδο-

θείσας μοι παρ' αὐτῆς ἀρχάς ἐτελειοποίησα».

— Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος μὲ τὴν παρθενικὴ τοῦ ψυχῆ εἰσηλθεὶς στὰ ἄδυτα τῶν μυστηρίων τῆς Ἁγίας Τριάδος, εὗρεκε λέξεις ὑπερτάτης Θεολογίας, ἐπλάσε ὄμνους στὸ δρᾶμα τοῦ Γολγοθᾶ. Ὁ ἴδιος θὰ μᾶς δώσῃ παραστατικὰ τὸ βζαϊκὸ νόημα τοῦ αὐτοελέγχου. «Νὰ ἐρευνᾶς τὸν ἑαυτὸν σου περισσότερο ἀπὸ τὸν πλησίον σου· διότι ἀπὸ μὲν τὴν πρώτην ἐρευνᾶν σὺ θὰ κερδίσῃ, ἀπὸ δὲ τὴν δευτέραν, ὁ πλησίον».

— Ὁ Ἰερὸς Χρυσόστομος ἔγινε ὑπόδειγμα ἰδεώδους Πατριάρχου. Ὑπῆρξε ὁ θαυμάσιος ἐρευνητὴς τῆς ψυχῆς. Ἔθιξε ὅλα τὰ ζητήματα. Γιὰ τοὺς πτωχοὺς, γιὰ τὴν ἀμαρτία, γιὰ τὴν ἀπάτη, γιὰ τὴν συγγνώμη, γιὰ τὴν ἀγάπη. Οἱ λόγοι του μᾶς ἐνισχύουν σὲ κάθε βῆμα. Μᾶς πείθουν, ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι εὐκολώτερη ἀπ' τὴν κακία, ὅτι ἡ ἀμάθεια δὲν θὰ ὑπερβάλλῃ τὴν σοφία, δὲν θὰ ὑπερίσχησῃ τὸ κακό.

Αὐτὸς θὰ μᾶς ὑποδείξῃ ρητὰ ὅτι «ἐάν μετ' ἀκριβείας οἱ πατέρες ἐπαίδευσαν τοὺς ἑαυτῶν παῖδας, δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀνάγκη οὔτε νόμων οὔτε

δικαστηρίων οὔτε τιμωρίων».

Αὐτοὶ εἶναι οἱ Τρεῖς Φωστῆρες τῆς Τρισηλίου Θεότητος. Δὲν ἄφησαν ἀρετὴ, ποὺ νὰ μὴν τὴν ἐξομνήσουν καὶ ἀμαρτία ποὺ νὰ μὴν καταβίβασαν. Δὲν ἄφησαν νοθεσία ποὺ νὰ μὴν ἐβροντοφάναζαν:

«Ὅταν ἴδῃς τὸν ἐχθρόν σου νὰ πῆσῃ εἰς τὰς χεῖρας σου, τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν νὰ μὴ νομίσῃ κατάλληλον πρὸς τιμωρίαν του, ἀλλὰ πρὸς σωτηρίαν του» λέγει ὁ Μ. Βασίλειος.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι διέλυσαν τὰ σκοτάδια τῆς πλάνης καὶ παρέδωκαν τὴν θρησκείαν μας σὰν θρησκεία τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀλήθειας.

Ἐμεῖς, οἱ σημερινοὶ μαθητὲς καὶ ἡ μελλοντικὴ Ἑλπίδα τοῦ Ἔθνους, ἄς ἐνωτισθοῦμε τὰ κελεύσματα τῶν Μεγάλων τοῦτων Διδασκάλων μας. Μὲ ἀσφαλῆ πιεῖδα τὸ θεῖο Εὐαγγελικὸ νόμο ἄς προχωρήσουμε σὲ πράξεις γενναίας καὶ ὀψηλές. Καὶ ἔχοντας ὡς ὁδηγὸ τὸ θεῖο τοῦτο νόμο ἄς ριφθοῦμε στὸ πολυκύμαντο πέλαγος τῆς ζωῆς.

Οἱ τρεῖς Ἱεράρχες θὰ μᾶς σταθοῦν ὀπωσδήποτε φωτεινοὶ παραστάτες.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ

Τ Ο Κ Α Ρ Α Β Ι

Βορῆς σφυρίζει
τὴ γῆ θροοῖζει
κινεῖται καράβι μὲ τὴν αὐγὴν
γλυκοσαλπάρει
κι' οἱ ἄσπροι γλάροι
τοῦ λέν ἀντίο μὲ μιὰ κραυγῆ.

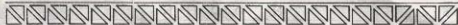
Σὲ ἕνεκ χώρες
μεγάλες μπόρες
τοῦ σποῦν τὰ ξάρτια καὶ τὰ πανιά
μ' αὐτὸ ἀντέχει
δελφίνι τρέχει
σὲ μέρη ἀγνωστὰ καὶ μακρυνά

Τὸ κῶμα ἀφρίζει
τοὺς βράχους σχίζει
καὶ τὸ καράβι πάει στὰ βαθεῖα.
Φεύγει ἀπ' τὴ χώρα
καὶ βάζει κλώρα
γιὰ μύρια πλοῦτη καὶ ἀγαθὰ.

Καὶ κάποια μέρη
μὲ πρῖμο ἀγέρα
γυρνᾷ ἀπ' τὰ ξένα παντοτεινὰ
σιγφουντάρει
κι' οἱ ἄσπροι γλάροι
τὸ ἀνεύλουν ἀπὸ μακρὰ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΙΚΟΡΕΤΖΟΣ

Εἰ Πρακτικὸς

ΜΕ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΕΚΑ
ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Πάνε τώρα δέκα ολόκερα χρόνια από τότε που, λογοτεχνία μαζί και θέατρο, έχασε έναν από τους καλύτερους έμψυχωτές και καλλιεργητές του πεζού λόγου, έναν αξεχαστο συγγραφέα. Τό Γρηγόριο Ξενοπούλο, τόν αγαπημένον σ' όλους Φαίδωνα. Έχασε έναν από τους καλύτερους συγγραφείς της. Γιατί αν ό άνθρωπος στην ποίηση ζητά νά βρής τήν παρηγοριά και τή λύτρωση από τήν τύρβη του καθημερινού μόχθου, τήν ίδια παρηγοριά και λύτρωση υπορεί χωρίς κόπο και ολόφανερα νάβρη και στα πεζά άριστουργήματα του Ξενοπούλου, που δέν είναι ούτε ένα ούτε δυό άλλα τόμοι, βιβλία ολάκερα. Ό Ξενοπούλος μέ τό πλούσιοσυγγραφικό του έργο έγινε γιά τήν πεζογραφία ό, τι ό Παλαμάς γιά τήν ποίηση. Είναι μιά μεγάλη μορφή της Νεοελληνικής λογοτεχνίας, μέ τήν όποία θέλοντας και μη θά άσχοληθής πλατιά ή Γραμματολογία του μέλλοντος όταν θά έπιχειρήση νά αξιολογήση δίκαια και άμερόληπτα τούς δημιουργούς της νέας τέχνης. Τό θέατρο, τό μυθιστόρημα και τό διήγημα στην Έλλάδα, αλλά και άλλοι Ισάξιοι και Ισάριθμοι δρόμοι πνευματικής δημιουργίας τήν ανακαίνιση και ανάπτυξη των, τήν όφείλουν άποκλειστικά στον άξέχαστο συγγραφέα και άνθρωπο. Ό Ξενοπούλος ύπηρεξε γιά μικρούς και γιά μεγάλους λογοτέχνες, της έποχής του και μετά, ένας πρόδρομος, ένας πατέρας. Ένας οδηγός γεμάτος στοργή. Η πολυγραφικότητά του μέ τήν πάροδο του χρόνου έπαιξε σπου-

δαίο ρόλο γιά τή μρφωση των νέων της έποχής του, που τήν έπεδίωξε και τήν έπέτυχε όσο κανένας άλλος της ειδικότητάς του.

Ός είκοσάχρονος άρχισυντάκτης της «Διάπλασης» ό Ξενοπούλος και συγκεκριμένα ως Φαίδων, μέ όλα τά άπλά του συγγράμματα και δημοσιεύματα ήταν ό πρώτος δάσκαλος, που μέ πραγματική στοργή και πατρικότητα έδίδανε τό καλό και τά πρώτα γράμματα στα Έλληνόπουλα της έποχής του. Οι καθημερινές του επιστολές στη Διάπλαση, μέ διαλεγμένα έπικαιρα θέματα έδιδαν στο περιοδικό αλλά και σ' αυτόν τόν ίδιον ένα δνομα, που πράγματι άξίζει νά τό φέρη ένας τέτοιος είδους άνθρωπος σαν τόν Ξενοπούλο. Αυτό άκριβώς κατέστησε τόν Ξενοπούλο τόν πρώτο σύμβουλο και όδηγό κάθε μαθητή και νέου στα πρώτα βυτηήματα του έφηβικού του πνεύματος. Η πλούσια αυτή δράση στη συγγραφή διαφόρων πεζών κειμένων άρχίζοντας από τή Διάπλαση και συνεχίζοντας από τό ένα μέχρι τό άλλο, κείμενο ή έπιστολή, διήγημα ή μυθιστόρημα ή και θεατρικό βιβλίο, θέτουν τόν Ξενοπούλο σαν τόν πιο πηγαίο φάρο, από όπου μπορεί νά πάρη κανείς φώς γιά τή πνευματική του άνοδο, χρηστά λόγια γιά τό πλάσιμο του καλού χαρακτήρα και του ήθους. Ό Ξενοπούλος πράγματι είναι ό μεγάλος πεζογράφος της έποχής μας. Συνδυάζει ίσχυρή λογοτεχνική ίδιοσυγκρασία μέ άρτία τεχνική πού, καθώς ξέρουμε, είναι προϋπόθεση της πεζογραφίας.

Ἄν στα γράμματά μας ὁ Καρκαβίτσας καὶ ὁ Παπαδιαμάντης πρωτόδωσαν τὴν αἰσθητικὴ μορφή στο ἑλληνικὸ διήγημα, ὁ Ξενόπουλος τὸ τυποποίησε ὀριστικά, καὶ τὸ συγχρόνως προσθέτοντάς του καὶ τὸ στοιχεῖο τοῦ ψυχικοῦ πολιτισμοῦ, ποῦ ὡς τὴν ὥρα του ἔλειπε. Ἄφηγητὴς λοιπὸν μοναδικὸς ὁ Ξενόπουλος, ὁ καλύτερος τῆς πεζογραφίας μας, ἀφηγητὴς ἀπὸ ταλέντο καὶ ἀπὸ προσπάθεια, ὀπλισμένος γενὰ, γιὰ νὰ εἶναι ἀξίος βραλιστῆς, μὲ πειστικότητα, μὲ ἐπίδραση, μὲ ἀναγνώστες. Ἄφηγητὴς σπουδαῖος καὶ ρεαλιστῆς συνειδητὸς καὶ στὴν ἠθογραφία καὶ στο ψυχολογικὸ πεζογράφημα, καὶ στο διήγημα καὶ στο μυθιστόρημα, καθὼς καὶ στο κοινωνικὸ καὶ κοινωνιστικὸ ἀφήγημα. Ἄλλὰ παράλληλα μὲ ἄλλα αὐτὰ ὁ Ξενόπουλος ἐργάσθηκε μὲ ἀπαράμιλλο ζήλο καὶ γιὰ τὸ θέατρο. Πολλοὶ σύγχρονοὶ του ὑποστηρίζουν ὅτι ὁ Ξενόπουλος γνώρισε τὴν πιὸ μεγάλη δόξα στο θέατρο, ἴσως καὶ μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν Διάπλαση, μὲ ἐκεῖνα τὰ μικρά του πεζὰ ἀληθινὰ ἀριστουργήματα. Καὶ αὐτὸ εἶναι μιὰ ἀναμφισβήτητη ἀλήθεια. Τὰ θεατρικὰ του ἔργα καὶ αὐτὸς προσωπικὰ γνώρισαν μιὰ ξεχω-

ριστὴ ἀγάπη καὶ συμπάθεια ἀπὸ τὸ κοινὸ τῆς ἐποχῆς του. Τὸ ἐξαιρετὸ ὄφρος του, ἡ ἀρτία τεχνικὴ σύνδεση τῶν μερῶν του, ἡ ἐπιτυχὴς ψυχολόγηση τῶν προσώπων τῶν ἔργων του, κατέστησαν τὸν Ξενόπουλο τὸν πιὸσημαντικὸ βετεράνο τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου. Ὁ Ξενόπουλος εἶναι τὸ στερεώτερο πρότυπο τῆς πεζογραφίας μας, τῆς ὁποίας καὶ ἡ πιὸ προοδευτικὴ ἐξέλιξη τοῦ ὀφείλει τὴν πηγή της. Καὶ σὰν τελικὴ κρίση καὶ σὰν τελευταῖο συμπέρασμα ἀπὸ τὰ πιὸ πάνω, ἐρχεται ὄχι μόνο νὰ μᾶς τὸ πῆ, ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς τὸ τονίση, ὅτι ὁ Ξενόπουλος στάθηκε ὅπως ὁ Σολωμὸς γιὰ τὴν ποίησή μας. Ὁ ἔθνικός μας πεζογράφος.

Αὐτὸ εἶναι σὲ γενικὲς γραμμὲς τὸ πνευματικὸ κλίμα τοῦ Γρηγορίου Ξενοπούλου, παρμένο μὲ μιὰ πρόχειρη καὶ ἐπιπόλαιη ματιά.

Πῶς λοιπὸν νὰ μὴν ἀγαπήσουμε καὶ ἐκτιμήσουμε αὐτὸν τὸν συγγραφέα, ποῦ ἐργάσθηκε ἀκούραστα σ' ἄλλα τὰ εἶδη σχεδὸν τοῦ λόγου καὶ ἀφιέρωσε μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς του στὴ διάπλαση τῆς νεότητος.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

Εἰ Πρακτικὸ

ΠΑΛΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟ

Στὸ γαλάζιο κεῖ κάτω περγιάλι
Δυὸ παιδάκια ξανθὰ, γαλανὰ
Καὶ γελοῦμενα, χτίζουν ἀγάλι
Ἄπο ἄμμο παλάτια τρανά.

Πάνω βάζουν σημαία - μαντήλι...
Κάνουν πόρτες, ταρατσες κι' αὐλές...
Καὶ γελοῦν τὰ παιδιάστικα χεῖλη
Τὶ χαρά! τὶ παλάτια! γιὰ ἰδέξ.

Ὅμως ἐρχεται κῶμ' ἀγριεμένο
Καὶ γκρεμίζει τὰ ὄρατα παλάτια,
Φεύγει πίσω τὸ κῶμ' ἀφρισμένο
Καὶ δακρῦζουν τὰ παιδιάστικα μάτια

Πόσο μοιάζει τὸ κῶμα μ' Ἀλήθεια,
Ὅπου ἐρχεται κάποια στιγμή.
Σβῶνει ἄλλα τὰ ὄνειρατα πλήθεια
Καὶ μᾶς ρίχνει σὲ θλίψη πικρή.

(Διασκευὴ ἀπ' τὸ ἀγγλικὸ
ΤΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΕΛΛΗΣ
Εἰ Κλασσικοῦ

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ΤΟ ΝΗΣΙ ΜΑΣ

Ο ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΡΜΗΣ

Όπως είναι η Βίγλα στη Βαρεία, έτσι τώρα τελευταία κοντεύουν να γίνουν παραθαλάσσια πλάζ τὰ Γιάρια τῆς Θερμῆς, ὅπου δὼ καὶ τρία χρόνια «πᾶν καὶ κάνουν μπάνιο οἱ Γερμανοί». Ἐκεῖ, στὸ παρακείμενο παραθαλάσσιο ὄψωματάκι, ζοῦσαν μιά φορά κι' ἕνα καιρὸ (πρὶν ἀπὸ κάμποσες χιλιετίες) κάτω μακρυνοὶ μας συγγενεῖς. Στὰ 1931-33 ἡ ἀγγλίδα Miss Lamb ὕστερα ἀπὸ ἀνασκαφῆς βρῆκε στὸ μέρος τοῦτο προϊστορικὸ συνοικισμό, ποῦ εἶναι τὸ παλαιότερο ἀρχαιολογικὸ εὑρημα στὸ νησί μας.

Όπως στὴ Τροία, ἔτσι καὶ δὼ βρέθηκαν πέντε συνοικισμοί, ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλον. Τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὸ ἀπότομο ὄψος τῆς γῆς στὸ παραθαλάσσιο τοῦτο μέρος. Οἱ κάτοικοι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὅταν τὰ σπίτια τῶν καταστρέφονταν, εἴτε ἀπὸ ἐξωτερικὴ ἐπίδραση εἴτε ἀπὸ σεισμό, ἐπειδὴ δυσκολεύονταν νὰ μετακινήσουν τοὺς σωροὺς τῶν ἔρειπών, ἐπιπέδωναν τὴν ἐπιφάνεια τῶν σωρῶν καὶ πάνω σ' αὐτὴ ἐκτιζαν τὰ καινούργια τῶν σπίτια. Ἔτσι μὲ τὸν καιρὸ σχηματιζόταν ἕνα ὄψωμα. Τέτοια ὄψωματα βρέθηκαν στὴ Θεσσαλία, ὅπου εἶναι σὲ πεδιάδα κι' εἶναι εὐκρινέστερα. Τέτοιο σχῆμα εἶχε ἀρχικὰ καὶ τὸ σύνολο τῶν πέντε παραθαλασσίων συνοικισμῶν. Ἡ θάλασσα ὅμως, ἀφουπροχώρησε, κατέφαγε μέρος ἀπὸ τὸ ὄψωμα καὶ τοῦ ἔδωσε τὸ σημερινό του σχῆμα, ποῦ στὰ πό-

δια του δροσιζόμαστε τὸ καλοκαίρι.

Ἡ φύση τῶν εὐρημάτων μᾶς ὑποχρεώνει νὰ κατατάξωμε τοὺς συνοικισμοὺς στὴ χαλκῆ ἐποχῆ (3000-1100 π. Χ.). Ἀπὸ τούτους οἱ Θερμεῖς α', β', γ', καὶ δ', ἀνήκουν στὴν πρώτη περίοδο τῆς Χαλκῆς ἐποχῆς, τὸν Τρωικὸ πολιτισμὸ. Ἀκολουθεῖ ἕνα νεκρὸ διάστημα κι' ἡ Θερμῆ ε' ἐμφανίζεται στὴν τελευταία περίοδο τῆς Χαλκῆς ἐποχῆς, ποῦ συμπίπτει μὲ τὸν Ἑλλαδικὸ πολιτισμὸ. Σ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ διάστημα πρέπει νὰ ἦρθαν κι' οἱ πρῶτοι Ἀχαιοὶ - Αἰολεῖς στὸ νησί μας. Ἡ Θερμῆ δ' φέρει σημεῖα βίαιης καταστροφῆς, ὅπως φέρει κι' ἡ ἀντιστοιχὴ Τροία. Στὴν ε' δὲ Θερμῆ ἐμφανίζονται δείγματα νέου πολιτισμοῦ, τοῦ Ἑλλαδικοῦ. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο τοποθετοῦμε τὴ Θερμῆ ε' στὸν Ἑλλαδικὸ πολιτισμὸ.

Πολλὰ εἶναι τὰ πάσης φύσεως εὐρήματα ποῦ ρίχνουν μερικὲς ἀχτίδες φωτὸς στὰ σκοτάδια τῆς προϊστορίας τοῦ νησιοῦ μας. Τὰ κτίσματα μένουν στὸν ἴδιο τόπο καὶ ξανασκεπάστηκαν, τὰ δὲ ἄλλα εὐρήματα καθημερινῆς χρήσεως ἀναπαύονται στὸ Μουσεῖο μας. Κ' ἐπειδὴ τιμὴ πρέπει στοὺς θαμμένους, ἄς ποῦμε πρῶτα, φίλοι μου, δυὸ λόγια πρῶτα γιὰ τὰ κτίσματα.

Οἱ τοῖχοι τῶν σπιτιῶν ἔχουν πολ- λά κοινὰ γνωρίσματα μὲ τῆς Τροίας, ἀλλ' ὑπάρχουν κι' ἀρκετὲς διαφορῆς. Βασικὴ ἀντίθεση εἶναι ὅτι οἱ τοῖχοι τῆς Θερμῆς δὲν εἶναι ἐξωτερικὰ χρι-

σμένοι. Στις Θερμές α' και β' έχουν χρησιμοποιηθή και πλίνθοι αλλά φειδωλά. Τα σπιτία είναι μακρυνά και στενά, όπως εκείνα της Τροίας β', αλλά κι' ένας μικρότερος τύπος, όπως εκείνος της Κρήτης και των Κυκλάδων, δέν είναι άγνωστος στις Θερμές α', β', γ'. Επίσης ήδη από τη Θερμή α' βρίσκουμε την τάση να κτιζεται ένα μικρό δωμάτιο μπρός κι' ένα μικρότερο πίσω, καθώς συνηθιζόταν στις μετέπειτα πόλεις. Τα πατώματα έχουν στρωθῆ με χαλίκια της άκτης. Λίγα δέ πατώματα σπουδαίων δωματίων έχουν στρωθῆ με πλάκες από σχιστόλιθο. Τα δωμάτια ήταν αρκετά πλατιά. Το πλάτος των φθάνει πολλές φορές τα 4 μ.. Αμέσως τότε μας γεννιέται τὸ ἐρώτημα, πῶς γινόνταν οἱ ὀροφές. Βρέθηκαν ίχνη από τρόπες για τὴ στήριξη στύλων, ἀλλ' ὅμως δέν ὑπάρχει θετική μαρτυρία ὅτι χρησιμοποιήθηκαν στύλοι για τὸ σκοπὸ αὐτό. Ἐπίσης ἦταν δύσκολο νὰ χρησιμοποιηθοῦν γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὰ δένδρα ἀπὸ τὰ δάση τοῦ νησιοῦ μας, γιατί οἱ παλιοὶ πρόγονοὶ μας δέν ἦταν σὲ θέση μὲ τὰ τεχνικὰ μέσα ποὺ διέθεταν τότε νὰ μετατρέψουν τὰ δένδρα τῶν δασῶν σὲ ξυλεία γιὰ τίς ὀροφές τῶν σπιτιῶν τους. Πιὸ πιθανὸ εἶναι νὰ ἔκαναν ἐπίπεδες ὀροφές (δωμάτια) ποὺ καὶ σήμερα σὲ πολλὰ χωριά τοῦ νησιοῦ εἶναι σὲ πρώτη χρῆση. Οἱ ἐστίες εἶναι ἀφθονες. Ἄν καὶ δέν ὑπῆρχαν σόμπες πετρελαίου τὸν καιρὸ ἐκεῖνο, φαίνεται ὅτι περνούσαν οἱ τότε κάτοικοι ἀρκετὰ ζεστὰ τὸ χειμῶνα. Πολλές ἀπὸ τίς ἐστίες βρίσκονται στὸ κέντρο τοῦ δωματίου, κι' ἄλλες στίς πλευρές του. Σὲ μερικοὺς ἀπὸ τοὺς τοίχους βρέθηκαν τρύπες μερικὲς ἀπὸ τίς ὁποῖες περιείχαν κομμάτια ἀπὸ πιθάρια. Τοῦτο μᾶς ὀδηγεῖ στὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ δωμάτια, στὰ ὁποῖα ἀνήκουν τοῦτοι οἱ τοῖχοι,

χρησιμοποιοῦνταν σάν ἀποθήκες. Εἶχαν καὶ τὰ ἐπιπλά τους οἱ παλιοὶ αὐτοὶ κάτοικοι τοῦ νησιοῦ μας. Ἄσχετα ἂν ἦταν πέτρινα. Βρέθηκαν πολλές ἐξέδρες, καθίσματα καὶ κρεβάτια. Μποροῦμε ἐπίσης νὰ ποῦμε ὅτι τὰ πηγάρια ἦταν σὲ μεγάλη χρῆση ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, ἂν καὶ σήμερα εἶναι δυσδιάκριτα.

Κανένα ὅμως νεκροταφεῖο δὲ βρέθηκε οὔτε ἶχνος ἀπὸ τάφους κάτω ἀπὸ τὰ πατώματα τῶν σπιτιῶν, ὅπως σ' ἄλλα προϊστορικὰ χωριά. Βρέθηκαν ὅμως ὁστὰ ἐνηλίκων ἀνθρώπων στὴ Θερμὴ γ' καὶ μερικὰ ὁστὰ παιδιῶν μέσα σὲ πιθάρια, ὅπως στὴν Τροία.

Ἄν ποτὲ δώση ὁ Θεὸς καὶ κτισθῆ τὸ καινούργιο μουσεῖο, σὰς συνιστῶ νὰ ἐπισκεφθῆτε τὸ προϊστορικὸ τμῆμα. Ἐκεῖ θὰ βρισκῶνται ὄλα τὰ εὐρήματα τῆς Θερμῆς, ποὺ μᾶς δίδουν μιὰ ἀμυδρὴ ἰδέα τῆς καθημερινῆς ζωῆς τῶν τότε ἀνθρώπων.

Βρέθηκαν πολλὰ ἀγγεῖα, κυρίως πιθάρια. Ὅλα ἔχουν γίνει ἀπὸ ντόπιο πηλὸ μὲ πράσινο χρῶμα. Ἐνα μονότονο χρῶμα κυριαρχεῖ παντοῦ. Οἱ χρωματιστὲς παραστάσεις μὲ τίς ἀντιθέσεις τῶν χρωμάτων, ποὺ ἔχουν τὰ θεσσαλικά προϊστορικὰ ἀγγεῖα, ἀπουσιάζουν. Χαρακτηριστικὸ δείγμα τῶν ἀγγείων ποὺ βρέθηκαν εἶναι ἡ ἐγχάρακτη διακόσμηση, στὴν ὁποῖα χρησιμοποιεῖται πολλές φορές τὸ ἀσπρο χρῶμα.

Πολλὰ εἶναι τὰ πῆλινα γυναικεῖα εἰδῶλια. Μοιάζουν μ' ἐκεῖνα, ποὺ βρέθηκαν στίς Κυκλάδες καὶ στὴ Μ. Ἀσία. Τοῦτα δείχνουν λατρεία σὲ γυναικεῖα θεότητα, ποὺ συμβολίζει τὴ γονιμότητα, πρᾶγμα, ποὺ σημαίνει ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦτοι ἀσχολοῦνταν μὲ τὴ γεωργία.

Σὲ μεγάλη χρῆση βρίσκονται τὰ ὁστὰ, ποὺ εἶναι καὶ εὐκατέργαστα. Ὑπάρχουν πολλές βελόνες σὲ διάφο-

ρα μεγέθη. Τό σχήμα και τό μέγεθος πολλῶν ἀπ' αὐτές δείχνουν ὅτι οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνταν καί μέ τήν ἀλιεία. Τά κόκκαλα χρησιμεύουν ἐπίσης σάν λαβές γιά τήν ἐνοσφίνωση λίθινων πελέκων, πού χρησιμοποιοῦνται σάν δπλα. Τά μέταλλα - κυρίως χάλκινα - δέν χρησιμοποιοῦνται πολύ, γιατί εἶναι δυσεύρετα. Χρησιμοποιοῦνται μόνο σέ ειδικές περιπτώσεις. Ἡ κατεργασία τῶν λίθινων ἐργαλείων ἔχει πολύ προχωρήσει. Πχ. βρέθηκαν λεπίδες ἀπό πυριτόλιθο. Ἡ πέτρα βρίσκεται ἀκόμη σέ μεγάλη χρήση καί σάν δπλο καί σάν ἐργα-

λεῖο καθημερινῆς χρήσεως.

"Ἄν ποτέ τύχη νά πάτε στή Θερμῆ νά κάνετε μπάνιο μέ τοὺς Γερμανοὺς παραθεριστές, δέν πιστεύω πιά νά σᾶς ἀφήσῃ ἀδιάφορους τό παραθαλάσσιο δψωμα πού βρίσκεται ἐκεῖ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΩΑΝΝΟΣ

Τάξις Ε' κλασσικοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : Miss Lamb
«Excavations at Thermi in
Lesbos» Cambridge 1936.

Δ. Μαντζουράνη: Οἱ πρώτες ἐγκαταστάσεις τῶν Ἑλλήνων στή Λέσβο.

ΛΥΡΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΜΗΤΕΡΑ!!

(ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ ΤΗΣ)

Πόσοι θρόλοι τραγούδια καί ὕμνοι
δέν ἀνήκουν σέ σένα μητέρα;

Εἶσαι σὺ ἡ αἰτίμητη μάννα,
ἀπ' τοὺς κόσμους τῶν ἀστρῶν ἐσὺ
[πλατυτέρα,

Ἡ ψυχὴ σου ἀπεραντο βάθος συγ-
[γνώμης κι' ἀγάπης,
μιὰ λατρεία γεμάτη στοργή, ἀφοσίω-
[ση, πόνο καί δάκρυ.

Ὅ,τι ἔχεις, θυσιᾶ προσφέρεις
σὸ βωμὸ τοῦ καθήκοντος,
κι' ὄλα αὐτά τὰ χαρίζεις σέ μᾶς
ὡς τῆς ζωῆς σου τὴν ἄκρη.

Εἶσαι σὺ τὸ πιδ σπάνιο
κι' αἰθέριο λουλούδι τῆς πλάσης,
δημιούργημα θεοῦ,

τό πιδ ἄμορφο ἔργο τῆς τέχνης.
Ἐνα ἔργο δπου σπάταλα σκόρπισε
ὁ πλάστης τὴ χάρη,
γιατί ἀπὸ σένα βλαστάνει κιόρθώνεται
κάθε σωστὸ παλληκᾶρι.

Καί ἀντλεῖς ἀπ' τὰ βᾶθη τοῦ χρόνου
ὦ μητέρα!!

τό φωτεινὸ ἐκεῖνο παράδειγμα
τῆς ἀγίας Παρθένας.

τό χρυσὸ φωτοστέφανο ἐκείνης
πάντα στολίζει τὴν ἀπλή σου μερφή
κι' ἄς εἶσαι γαλήνια, ταπεινὴ καί λι-
[γύλογη.

δμως κρύβεις χρυσὸ στὴν ψυχῇ.

Στόν ἀγῶνα αὐτόν τὸν ἀτέλειωτο
καί τὸν δύσκολο, μάννα,
πού ἀνέλαβες μέ πίστη σηκώνοντας
τό σταυρὸ τοῦ γλυκοῦ μαρτυρίου,
προσπαθεῖς, πολεμᾶς γιά νά δῆς ν'

[ἀνεβαῖνη ψηλά

τό δικὸ σου τὸ θρέμμα.

Καί πονεῖς δέν κουράζεσαι δμως ποτέ.

Δέν μπορεῖ νᾶναι ψέμμα!

Εἶναι βαρὺ τὸ καθήκον,

πού σέ σένα χρωστᾶ ἡ ἀνθρωπότης

Ναί! εἶσαι μάννα, ὦ θαῦμα!!

μιὰ δευτέρα θεότης.

ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΤΕΛΗ
Παραρτήματος Παπάδου

ΚΙ' ΟΜΩΣ, ΚΑΤΙ ΗΤΑΝ ΚΙ ΑΥΤΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἡ σάλα ἦταν μισοφώτιστη. Τὰ μικρὰ κηροπήγια πάνω στοὺς τοίχους δὲν μπορούσαν νὰ ἐκφράσουν τὸ μεγαλεῖο τῆς στιγμῆς ἐκείνης. Κεῖ κάτω στὸ βάθος ἓνα ἀχνὸ ἀμυδρὸ φῶς φώτιζε τὸ πρόσωπο τοῦ μουσικοῦ, ποὺ ἔδινε τὴ συναυλία. Τὸ μαῦρο κουστούμι ποὺ φορούσε, τ' ἀνεμισμένα ξανθὰ μαλλιά του, τὸν ἔκαναν ἐπιβλητικώτερο. Σιγά - σιγά τὰ δάχτυλα, τὰ κατακόκκινα ἀπ' τὸ αἷμα, ποὺ ἔβραζε μέσα στὶς φλέβες του, σταμάτησαν. Γιά δυὸ λεπτά περίπου σιγὴ βασιλεὺς. Διάπλατα τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων, μαγεμένα κοίταγαν ἀκόμα στὴ σκηνή. Κι ὅταν κατάλαβαν, πὼς ἤλθε τὸ τέλος, πὼς ἡ συναυλία πιά εἶχε τελειώσει, ἔστειλαν χεῖμαρρο τὰ χειροκροτήματα μαζί καὶ τὶς ἐνθουσιώδεις κραυγές τους. Κι' αὐτὸς δειλὰ - δειλὰ, ἀργά, θαρρεῖς ἀναποφάσιστα, σηκώθηκε, ἔριξε δυὸ βήματα κι' ἀπλά, σὰν ἀπίστευτα ὑποκλίθηκε μπροστὰ στὸ πρῶτο του κοινὸ, στὰ πρῶτα του χειροκροτήματα.

Κι ὅταν ὕστερα ἀπὸ λίγο, ἀφοῦ δέχτηκε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὶς ἐπευφημίες κι' ἡ σάλα ἄδειασε, κίνησε κι' αὐτὸς νὰ φύγῃ ἀπ' τὴν πίσω πόρτα. Μήπως δια αὐτὰ δὲν ἦταν παρά ἓνα ὄνειρο; Πῶς μπορούσε νὰ τὰ πιστέψῃ;

Τόσο ξαφνικὰ εἶχε γίνει μεγάλος, διάσημος. Σκέψου τί θάγραφαν αὐριο οἱ ἐφημερίδες γι' αὐτόν!

Βρέθηκε τυλιγμένος ξαφνικὰ μέσα στὴν παγωνιά τῆς νύχτας. Οἱ πρῶτες νιφάδες χιονιοῦ τοῦ ἔκαναν καλὸ στὸ φλογισμένο του κορμὶ.

Ἦταν ὅμως βαθιά συγκινημένος. Πολὺ εὐχαριστημένος.

Πάνω στὶς πλάκες τοῦ δρόμου τὰ δειλὰ του βήματα ἔμοιαζαν μὲ τίς νότες, ποὺ πρὶν λίγο ἔπαιζε στὸ πιάνο του...

Ἐφτάσε μπροστὰ στὴ μικρὴ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ του. Τὸ κλειδί γύρισε δυὸ φορές.

Ἦνοιξε καὶ μῆκε. Μιά λάμπα ἀναψε καὶ φώτισε ἀχνὰ τὸ κουρασμένο του πρόσωπο. Τὸ κεφάλι του βούιζε, τὰ αὐτιά του βούιζαν. Μὰ, ὁλος ὁ κόσμος γι' αὐτόν βούιζε. Πέταξε τὸ παλιὸ του πάνω στὸν καναπέ καὶ κάθησε στὴν καρέκλα τοῦ πιάνου του, κληρονομιά τοῦ φιλεὺσπλαχνοῦ θεῖου του. Τὸ φλογισμένο κορμὶ του ζητοῦσε κάπου νὰ ξεσπάσῃ. Κι αὐτὸ τὸ κάτι ἦταν ἡ μουσική. Ἦταν κι' αὐτὸς σὰν ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ, ὅταν ἀγαπήσουν κάτι, δίνονται σ' αὐτὸ μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς καρδιάς τους. Ἔτσι κι' αὐτὸς ἀγάπησε τὴ μουσική. Στὴ ζωὴ του μόνο αὐτὴν καὶ τοὺς γονιοὺς του

λάτρευε. Ναι, η μουσική ήταν τό πάθος του, ήταν η ζωή του' όπου βρισκόταν αυτή, εκεί βρισκόταν κι η δύναμη της δικιάς του καρδιάς. Οι νότες πλημμύριζαν τὸ δωμάτιο κι έσπασαν τὴ μονοτονία του. "Ένα άμυδρό κι άμφίβολο χαμόγελο φάνηκε στὰ χείλη του. Κάτι σάν εύχαρίστηση τόν γέμισε καί βίγη ξεπλώθηκαν σ' όλο του τό κορμί. Τά δάχτυλα πήγαιναν γρήγορα πάνω στὰ άσπρόμαυρα πλήκτρα τοῦ πιάνου. Σύγκορμος κουνιόταν πάνω στήν καρέκλα. Μὲ τὰ χείλη του ψιθύριζε τίς νότες, τὴ μουσική, τὴ συνέχεια. "Όλο του τό εἶναι ήταν εκεί συγκεντρωμένο; εκεί δοσμένο, καί τίποτα δὲν ήταν ικανό νά τοῦ άποσπάσει τό ενδιαφέρον, τὴν προσοχή του.

Βασταζε κάμποση ώρα αὐτό, ὡσπου στο τέλος σταμάτησε. Τά δάχτυλα βαρειά γλάστρησαν πάνω άπ' τό πιάνο καί τό κορμί τέντωσε πάνω στήν καρέκλα. Τά χείλη σταμάτησαν νά ψιθυρίζουν τό σκοπό τους, τό πάθος έσβησε. Καί τό κόκκινο χρώ-

μα, τό χρώμα τοῦ κυρετοῦ τοῦ φλογισμένου, έσβησε κι αὐτό.

Καί μαζί μ' αὐτόν έσβησε κι η λάμπα, πού ὡς αὐτὴ τὴ στιγμή άναβε. "Έξω στὸ δρόμο φωνές καί γέλια τῶν περαστικῶν. Δὲν ήξεραν ὅτι μέσα στὸ σπίτι αὐτό, πού τώρα περνοῦσαν έξω άπ' τὴν πόρτα του, ὁ θάνατος εἶχε κάνει τὴν έπίσκεψή του.

Σ' άλλα μέρη τῆς ἴδιας πόλεως, χιλιάδες άλλες συναυλίες δινόνταν, κι' οἱ ἴδιοι πού πρὶν λίγο μέσα σ' αὐτὴ τὴ σάλα τόν χειροκροτοῦσαν καί τόν άνέβραζαν στὰ μεσοῦρανα, τώρα άλλους χειροκροτοῦσαν, κι άλλοι μπρῶστα τους ὀκκλινόταν.

Τώρα τό δωμάτιο τῆς ιστορίας μας ήταν βυθισμένο μέσα στὸ σκοτάδι καί μόνο μὲ τὴ βοήθεια τῆς λάμπας τοῦ δρόμου θά ξεχώριζε κανεὶς δυὸ άσπρα πανιασμένα, κρύα δάχτυλα, πάνω σὲ μιά σειρά μαῦρα πλήκτρα.

ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Εἰ Πρακτικῶς

ΜΗΝ ΦΟΒΗΘΗΣ

Κι' άν όλα πέσαν γύρω σου,
Κ'ί άν όλα γκρεμιστήκαν,
μη φοβηθῆς, άν θες νά πῆς:
ὦ, νά, ξαναστηθῆκαν!

Μη φοβηθῆς κι' άν χύμηξε
έπάνω σου ἡ κακία,
μη φοβηθῆς, κι' άν έπεσε
βαθειά στήν άμαρτία...

Φτάνει νά ύψωσης τὴν ματιά
πάνω, ψηλά, μέ' στ' άστρα
Καί νάβγουν δάκρυα φλογερά
μέσ' άπ' τὰ δυό σου μάτια

ΚΩΝΣΤΙΝΟΣ ΚΑΡΘΟΥΝΙΑΡΗΣ

Εἰ Κλασσικῶς

ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΤΙΧΩΝ 269 - 273 ΤΗΣ ΗΛΙΑΔΟΣ (ΡΑΨΩΔΙΑ Ζ)

Ἡ ζωὴ ὄχι μόνον τῶν ἀτόμων ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑθνῶν εἶναι πάλη διηνεκῆς καὶ ἀκατάπαυστος. Εἶναι ἀγῶν συνεχῆς καὶ ἀτελείωτος. Ἐρχονται στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκεται εἰς τὸ πλεόν κρίσιμον σημεῖον τῆς ὑπάρξεώς του. Ἐρχονται στιγμαί, αἱ ὁποῖαι εἶναι δι' αὐτὸν φοβεραί.

Καὶ τότε ἀναγκάζεται νὰ στραφῆ ὁ ἄνθρωπος πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ παράσχη τὴν σωτήριον βοήθειαν καὶ θὰ τὸν περιθάλλῃ, ἐφόσον δύναται νὰ τὸν περιθάλλῃ. Καὶ αὐτὸς εἶναι μόνον ὁ Θεός! Πρὸς τὸν Θεὸν λοιπὸν θὰ στραφοῦν οἱ ἄνθρωποι διὰ νὰ ζητήσουν βοήθειαν, στὰν βρεθοῦν κάποτε εἰς ἀντιξόους περιστάσεις. Ὅχι μόνον σήμερον. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ παρελθόν. Ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων. Ἀπὸ τότε ποῦ ὁ ἄνθρωπος ἐφάνη ἐπὶ τῆς γῆς.

Μίαν τοιαύτην στιγμὴν ψυχικῆς ἀπογνώσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἀπελπισμένος στέφεται πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ζητεῖ βοήθειαν, πολὺ παραστατικῶς μᾶς διηγεῖται ὁ Θεὸς Ὁμηρὸς εἰς τοὺς στίχους 269 - 273 τῆς Ζ' Ραψωδίας τῆς Ἰλιάδος.

Ἄς μεταφέρωμεν ὅμως τὴν σκέψιν μας εἰς τὴν ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν διαδραματίζονται ὅσα μελετῶμεν, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐννοήσωμεν καλλίτερον ταῦτα.

Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ δέκατον ἔτος τῆς Πολιορκίας τῆς Τροίας. Ὁ πόλεμος ἔχει λάβει τὰς μεγίστας δυνατὰς διαστάσεις, ἡ ἀγωνία κορυφώνεται εἰς ἀμφότερα τὰ στρατεύματα. Οἱ Ἀχαιοὶ ἔχουν περιζώσει τὴν πόλιν καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴν ἐκπορθήσουν. Εἰς τὴν κρίσιμον ταύτην στιγμὴν ὁ

Ἐκτώρ ἐγκαταλείπει ἐπ' ὀλίγον τὸν ἀγῶνα. Ἐννοεῖ τὴν συμφορὰν, ποῦ τοὺς ἐπαπειλεῖ. Καὶ τρέχει εἰς τὴν πόλιν ὁ «μέγας καροθαίολος» Ἐκτώρ, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ παρακινήσῃ τὰς γηραιὰς Τρωάδας νὰ προσευχηθοῦν εἰς τὴν θεὰν Ἀθηνᾶν. Ἴσως ἡ θεὰ θελήσῃ νὰ τοὺς βοηθήσῃ.

Ἡ πρώτη γυναῖκα ποῦ συναντᾷ ἐμπρὸς του εἶναι ἡ Ἐκάβη, ἡ μητέρα του. Τὸν ἐναγκαλίζεται μὲ μητρικὴν στοργὴν καὶ ἀγάπην. Ἀρνεῖται ὅμως ὁ Ἐκτώρ τὰς περιποιήσεις τῆς μητρὸς του. Αἰσθάνεται τὴν μεγάλην εὐθύνην ποῦ ἔχει. Ἡ Ἐλευθερία τῆς Τροίας ἔχει ἀφεθῆ εἰς τὰς χεῖράς του. Τὸ σκάφος τῆς πολιτείας κυλινδεῖται ἐπικινδύνως. Ἄν λιποψυχήσῃ καὶ διὰ μίαν ἔστω φορὰν, ὁ στρατὸς θὰ χάσῃ τὸ θάρρος του, διότι αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς πολιτείας ἡ πνοή.

Διὰ τοῦτο θέλει ἀμέσως νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν σκέψιν του ποῦ εἶναι καὶ διαταγὴς συγχρόνως. Ἡ μήτηρ του θὰ φροντίσῃ διὰ τὰ παραιτέρω. Ἀπευθυνόμενος πρὸς ταύτην ἀπευθύνεται πρὸς ὅλας τὰς γηραιὰς Τρωάδας. Δὲν θέλει τὴν στιγμὴν ταύτην περιπτύξει καὶ τὰ τοιαῦτα. Εἶναι λακωνικώτατος εἰς τὰς ἀπαντήσεις του.

«Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγγελίης ἔρχεο σὺν θυέεσσιν ἀολίσσασα γεραιάς. πέπλον δ', ὅς τις τοι χαριέστατος ἤδὲ μέγιστος ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ καὶ τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ τὸν θεὸς Ἀθηναίης ἐπιγούνασιν ἠυκόμοιο».

(Μὴν σὺρς ἐσὺ στήν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀθηνᾶς στὸ κάστρο, καὶ πάρε μὲ θυμιάματα τίς προεστὲς μαζί σου,

κι' ὄπιο ἔχεις πέπλο πιδ ἄμορφο κι' ἀπ' ὄλα πιδ μεγάλο καί πού στόν πόργο πιδ πολύ τὸ λαχταρὰ ἢ καρδιά σου, βάλ' τῆς το ἀφτό στά γόνατα τῆς Ἀθηνᾶς».

Μετάρφρασις ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗ

Ὁ Ἔκτωρ δὲν εἶναι μόνον γενναῖος πολεμιστῆς. Ἡ δόξα καί ἡ φήμη δὲν τὸν ἔκαμαν νά ἀλαζονεύεται. Ἀσπάζεται, ὅτι ὑπεράνω ὄλων τῶν πραγμάτων, τῶν γηϊνῶν καί φθαρτῶν, ἴσταται τὸ θεῖον θέλημα. Ἐμπρός εἰς τὸ θέλημα καί τὴν δύναμιν τῶν θεῶν ἀναγνωρίζει τὴν μικρότητα τοῦ ἑαυτοῦ του καί τὴν παντοδυναμίαν αὐτῶν.

Εἰς τὴν δύσκολον ταύτην στιγμήν προσπαθεῖ νά ἐξιλεώσῃ καί διαθεσῇ εὐμένως πρὸς τοὺς Τρῶας τὴν Παλλάδα Ἀθηνᾶν. Προστάζει ὄλας τὰς εὐγενεῖς Τρωάδας νά σπεύσουν καί νά ἱκετεύσουν αὐτήν. Εἰς τὴν μητέρα του παραγγέλλει νά ἀφιέρωσῃ εἰς τὴν Θεάν τὸν ὄραιότερον πέπλον. Τὸν πέπλον ἔκεινον, ὁ ὄποιος εἶναι ὁ μᾶλλον προσφιλεῖς εἰς αὐτήν. Αὐτὸν τὴν παρακαλεῖ νά θέσῃ εἰς τὰ θεῖα γόνατα. Ἴσως ἔτσι δυνηθοῦν νά συγκινήσουν αὐτήν.

Ὁ Μεγάλος Λατῖνος ποιητῆς, ὁ συντάξας τὴν περίφημον Αἰνεῖάδα του, περιγράφει μὲ τοὺς ἑξῆς λόγους τὴν σκηνὴν ταύτην.

«... ad templum non aequae Palladis ibant, crinibus Iliades passis

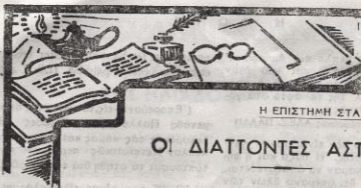
perlumque ferebant suppliciter tristes et tunsae pectora palmis». (Lib. I 479 - 481)

(Ἐπορεύοντο εἰς τὸν ναὸν τῆς δυσμενοῦς Παλλάδος αἱ Ἰλιάδες μὲ λευμέναις τὰς κόμας καί ἔφερον τὸν πέπλον ἱκετευτικῶς περίλυποι καί τύπτουσαι τὰ στήθη διὰ τῶν χειρῶν).

Ὁ Ἔκτωρ εἶναι εἰδωλολάτρης. Οἱ θεοὶ του δὲν εἶναι τέλειοι. Τὸ καταλαβαίνει καί αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἐγὼ τοῦτοις ὑποκόπτει εἰς τὴν θεῖαν δύναμιν καί ἀναγνωρίζει αὐτούς. Ἐρχεται εἰς ἐξιλέωσιν τῶν. Ἡ Ἀθηνᾶ καί ἡ Ἥρα βαρῶς φέρουν τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἀφροδίτης ὑπὸ τοῦ Πάριδος.

Καί τώρα ἐκδικούνται. Δεικνύονται σκληραὶ πρὸς τοὺς Τρῶας. Ὁμοῦς ὁ Ἔκτωρ δὲν ἀπελπίζεται. Ἐξαντλεῖ ἔως τὴν τελευταίαν ρανίδα ὄλα τὰ μέσα, διὰ τῶν ὄποιων θά δυνηθῇ νά σώσῃ ἑαυτὸν καί τοὺς Τρῶας. Τὴν τιμὴν του καί τὴν πατρίδα του. Ὁ Ἔκτωρ δὲν εἶναι ἐπιπόλαιος ἀλλὰ σκεπτικός καί λογικὸς καί προσπαθεῖ νά διαφυλάξῃ τὸν λαόν του, τὴν οἰκογένειάν του πού κινδυνεύουσι. Θέτει ὑπεράνω πάντων τὸ συμφέρον τῆς πατρίδος. Ἐφαρμόζει κατὰ λέξιν τὴν αἰωνίαν ἀξίαν ρῆσιν τοῦ Σωκράτους ὅτι: «Μητρὸς τε καί πατρὸς καί τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων, τιμιώτερόν ἐστίν ἡ πατρίς καί σεμνότερόν καί ἀγιώτερον».

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑΣ
Στ' ἀξίως

Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΣΤΑ ΜΕΤΡΑ ΜΑΣ

ΟΙ ΔΙΑΤΤΟΝΤΕΣ ΑΣΤΕΡΕΣ

Θά έτυχε νά δητε τέτοιου είδους άστέρες, νά διασχίζουν τόν ούράνιο θόλο σάν ένα πόρινο αύλάκι.

Η ταχύτητά των είναι 42 χιλ. στό δευτερόλεπτο. Καί άν τόχη κατά τήν ώρα τής συναντήσεως των με τή γη ή τελευταία αυτή νά έχη αντίθετη φορά, ή ταχύτητα των 42 χιλ., προστιθεμένη στήν ταχύτητα τής γης, πού είναι 30 χιλιόμετρα κατά δευτερόλεπτο, γίνεται 72. Οι διάττοντες είναι μικρά ούράνια σώματα πού αποτελούνται από τά ίδια συστατικά, πού αποτελείται καί ή γη. Καί καταλαβαίνει κανείς εύκολα, ότι με τήν ταχύτητα αυτή των 72 χιλιομ. τό δευτερόλεπτο, όταν ένας διάττων συγκρουσθή με τά πρώτα στρώματα τής ατμοσφαιρας, όσονδήποτε άρσιά καί άν είναι τοῦτα, θά υπερθερμανθή άπειρώς περισσότερο παρ' όσο ένα βλήμα πυροβόλου πού προσκρούει έπάνω σ' ένα χαλύβδινο έλασμα, θά διαπυρωθή, θά κοη έντελώς καί όποτε καν θά προφθάση νά έλθη στήν έπιφάνεια τής γης, έκτός άν ό διάττων είναι πάρα πολύ μεγάλος.

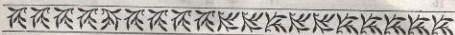
Από πού προέρχονται οι διάττοντες; Αυτό τό ζήτημα θά εξετάσωμε τώρα.

Αλλοτε υπετίθετο ότι είναι μύδροι ή φαισειών άλλων πλανητών, πού ξέφυγαν από τό πεδίο τής βα-

ρότητάς των ή ακόμα ότι είναι λείψανα πλανητών, οι όποιοι διελύθησαν. Τό τελευταίο δέν αποκλείεται έντελώς, γιατί κάθε ούράνιο σώμα πρόκειται νά διαλυθή.

Αλλά είναι βέβαιο ότι οι περισσότεροι μετεωρίτες είναι τά ύπολειμματα κομητών πού διαλύθηκαν, τά όποια περιφερόμενα σέ ώρισμένο τμήμα τού ούρανου συναντούν τή γη κανονικά κάθε τόσο σ' ένα σημείο τού δρόμου τής καί έλκονται άπ' αυτήν. Συχνά οι διάττοντες, πριν έξαρισθούν τελείως προφθάνουν νά περουν κομματιασμένοι πάνω στή γη. Έπειδή ως προς τήν ιδιότητά των αυτή μοιάζουν με τίς βολιδοφόρους όβιδες, όνομάζονται οι διάττοντες τού είδους αυτόο βολιδες. Αν κανείς διάττων, πριν προφθάση νά έξαρισθή ή νά κομματιασθή, πέση στή γη ως λίθος, τότε όνομάζεται μετεωρίτης ή αερόλιθος. Οι αερόλιθοι έχουν τή χημική σύσταση των γηινων σωμάτων, περιέχουν δέ κυρίως σίδηρον καί νικέλιον. Η χημική σύσταση των μετεωριτών είναι μία άπόδειξη κοντά σέ άλλες, ότι τά ούράνια σώματα δέν διαφέρουν από τή γη συστατικώς. Ο κόσμος είναι ένας. Καί δημιουργός τού επίσης ένας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΕΠΑΝΕΛΛΗΣ
ΕΙ Πρακτικό

ΤΟ ΕΡΓΟΝ, Η ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ, Ο ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΜΑΡΤΥΡΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΗΡΩΪΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΣΚΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Δημοσιεύομεν παρακάτω τὴν ἔκθεσιν τοῦ μαθητοῦ τῆς
Εἰ κλασσικοῦ Χ. Καμαριανοῦ, ποῦ κρίθηκε ὡς ἡ καλύτε-
ρη ἀπὸ τὸ σῆλλογο τῶν καθηγητῶν σὲ σχετικὸ διαγω-
νισμό καὶ στάλλθηκε σὰν ἀντιπροσωπευτικὴ τοῦ Γυ-
μνασίου μας, στὸ γενικὸ ἔπιτελεῖο Στρατοῦ, ποῦ ὤρ-
γάνωσε καὶ τὸ διαγωνισμό.

ΖΗΤῶ Η ΕΛΛΑΔΑ

Ἡ φλογισμένη γλῶσσα λέγει τὴν
τελευταία τῆς λέξη. Σὲ λίγο θὰ πέση
κι' αὐτή, ὅπως πέσαν τὰ δάχτυλα, ἡ
μῦτη, τὰ αὐτιά.

Καὶ τὰ χεῖλη, ποῦ ριζωναν τὴν πί-
στη καὶ τὴν ἐλπίδα στὶς καρδιές, αὐ-
τά ποῦ σκορπίζαν ἀπλόχερα τῆς
Ἑλλάδος τὴ φωνὴ τῆ δοξασμένη θὰ
κλείσουν γιὰ πάντα.

Θρυμματίστηκε ὁ γρανίτης.
Αὐτός, ποῦ πάνω του ξεγδέρνονταν
ὄλες οἱ κακόβουλες προπαγάνδες
τῶν λυσσασμένων τοσακαλιῶν, τώρα
ἔγειρε καὶ βούλιαξε.

Χάθηκε ὅμως ἀφοῦ ἔδωσε ὅ,τι
εἶχε νὰ δώσῃ.

Ἄφοῦ δίδαξε τί θὰ πῆ πατρίδα,
ἠρωτισμός, Ἑλληνίδα διδασκάλισσα.
Ἄφοῦ ἔγινε ἓνα φωτεινὸ παράδειγμα
ἀνδρείας καὶ πατριωτισμοῦ καὶ στή-
θηκε στὶς καρδιές τῶν γνησίων Ἑλ-
λήνων σὰν σύμβολο.

Δὲν πέθανε ἡ τραγικὴ ἠρωίδα! Ζῆ
πάντα κοντά μας ἀθάνατη, γιὰτί οἱ
ἠρωϊκὲς ψυχές δὲν σβύνουν ἀντάμα
μὲ τῆς σάρκας τῆ φθορά, ἀλλὰ μέ-
νουν αἰώνια στημένες σὲ φωτεινὸ
δῶμα τῆς δόξας καὶ τῆς ἀθανασίας.

Μπορεῖ νὰ ἀφάνισαν τὸ κορμί τὰ
κίτην μὲ τὸν πιὸ ἀπάνθρωπο τρόπο.
Αὐτοὶ ὅμως ποῦ μόνο τὴν ὄλη λογα-

ριάζουν καὶ τὴν ἀπληστία καὶ χυδαι-
ότητα ὑπηρετοῦν, ἔχασαν τὴν ψυχή.
Αὐτὴν π' ἀνάλαφρα πέταξε ἀπ' τὸ
χιλιοβασανισμένο κορμί γιὰ ν' ἀντα-
μῶσῃ τοῦ γέρου Ἱερέα πατέρα τῆς τὴν
ψυχὴ τὴν βασανισμένη καὶ τοῦ ἠρωϊ-
κοῦ ἀδερφοῦ τῆς.

Πέταξαν τὸ δένδρο, τὸ ξερίζωσαν,
μὰ αὐτὸ εἶχε δώσει πιά τοὺς καρποὺς
του.

Τοὺς εἶχε δώσει ὅσο γρηγορότερα
μποροῦσε, βλέποντας τὸ κακὸ ποῦ
πληροῖζε.

Κι' ὅταν βουβά κλάμματα ἀντη-
χοῦσαν παντοῦ, θρήνοι καὶ κλαυθμοὶ
ξεσέρνουνταν κι' ἀντάμα μὲ τοῦ ἀ-
γέρα τὸ φύσημα χάνουνταν στὰ οὐ-
ράνια σὰν ἐπίκληση, στάθηκε ἀγέρω-
χη ἀνάμεσα σ' ὄλους, ἐκεῖ ποῦ τώρα
ὀρθώνεται τὸ μνημεῖο τῆς καὶ ὑπέστη
τ' ἀκατονόμαστα μαρτύρια.

Ἦταν ἡ Βασιλικὴ Παπαθανασίου.
Μὰ δὲν ἔχει σημασία τ' ὄνομα.
Αὐτὴ τῆ στιγμῇ τὴ νοιώθουμε σὰν
σύμβολο.

Συμβολίζει αὐτὴ ὄλα τὰ μαρτύρια,
ὄλες τίς διώξεις καὶ τίς ταπεινώσεις
ποῦ ὑπέστησαν οἱ δάσκαλοι στὴ
σκοτεινὴ αὐτὴ ἐποχῇ, ποῦ κυριαρχοῦ-
σε τ' ἄγριο ἔνστικτο.

Καί δέν εἶναι λίγα αὐτά τὰ μαρ-
τύρια.

Γιατί οἱ λυσσασμένοι κομμουνισταί
βρίσκοντας ἀντίσταση στή φιλοπα-
τρία καί στόν ἥρωϊσμό τῶν Ἑλλήνων,
ξερίζωναν αὐτούς, πού ἔσπειραν αὐ-
τό τό γόνιμο σπόρο σέ μικροὺς καί
μεγάλους.

Τά φρικτότερα βασανιστήρια ἐπι-
νοοῦσαν τὰ διεστραμμένα μυαλά γι'
αὐτούς ποῦβαζαν γερό πάτημα, γιά
νά πατήση ὁ Ἕλληνας τῆς αὔριον.

Καί μὴ μπορῶντας τό σκαλοπάτι

αὐτό νά χαλάσουν, ἀφάνιζαν αὐτούς
πού τῆχιζαν.

Σήμερα μέσ στήν πλατειούλα τοῦ
Σκρα ὀρθώνεται ἡ προτομή τῆς ἡρω-
ίδος διδασκαλίσσης.

Πίσω ἀπ' αὐτήν ὁμως εἶναι πολ-
λοί, πού μένουν στήν ἀφάνεια κι' ἄς
ὕπηρεαν ἥρωες, πού τέτοιους μόνο ἡ
Ἑλλάδα ξέρεי νά γεννᾷ καί νά ἐπι-
δεικνύη.

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ

Εἰ Κλασσικοῦ

ΔΕΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

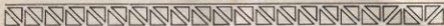
Δός του, Χριστέ, ἀπ' τό κρασί σου
τό λυτρωτικό νά πιῆ,
Νά τόν φλογίσῃ τοῦ ἔξαγνισμού
τό δυνατό μεθύσι,
Γιά νά μπορέσῃ πιά ξανά καί πάλι
ἡ ψυχὴ λευκὴ
Στά πατρικά Σου ἅγια χέρια
νά γυρίσῃ.

Γελάστηκε Χριστέ μου
καί περπάτησε
Σε δρόμους εὐκολοὺς γεμάτους
ἠδονῆ.
Κι' ἔτσι πιά τώρα ἀγιάτρευτα
τραυμάτισε
Τό θετό δῶρο σου, τὴν ἄσπιλη
ψυχὴ.

Πάρτον ξανά στόν ὄμιλο
τό χαρωπό,
Ποῦ τόν ἐμπνέει ἡ δικιά Σου
θεία χάρις,
Ποῦχει γιά σύμβολο τόν κρῖνο
τό λευκό.
Εὐδόκησε, Χριστέ μου,
νά τόν πάρῃς.

ΚΩΝΣΤΙΝΟΣ ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ

Εἰ Κλασσικοῦ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ «ΚΡΙΤΩΝ»

(ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΣ)

Όταν μία ιδιαίτερη, άριστοκρατική μοίρα σέ συμφιλίωση με τά κείμενα τών άρχαίων φιλοσόφων, τών άρχαίων τραγικών, άσυναίσθητα δονεί τήν ψυχή σου ή ίδια εκείνη άνησυχία, πού είχε κυριεύσει τόν Σαίξπηρ, όταν έγραψε τόν "Άμλετ κι' όρμητικά, μά τό ίδιο φιλοσοφημένα κρέμεται στά χείλη σου ή έρωτηση:

«Νά είσαι ή νά μήν είσαι;» και πολλές φορές τά ματώνει. Μιά άνάλυση δέν είναι πάντα ή ιδανικώτερη άπόδειξη για μία τέτοια συμφιλίωση και γνωριμία. Άντίθετα, είναι τό μοναδικό μέρος, ή μοναδική άφορμή για νά νοιώσης τό αίσθημα του άνεπανόρθωτα ήττημένου. Θεωρούσα πάντα σαν ήεροσυλία τό τόλμημα αυτό, κι' άν τό συγχωρούσα σέ μερικούς αυτό τό άμάρτημα, ήταν γιατί αυτοί οι μερικοί χάραξαν τή ζωή τους γύρω άπ' αυτούς τους φιλοσόφους με διακριτικά, πού ύπολογίζονται κι' είναι άξιοσέβαστα, όπως Νίτσε κι' άλλα, κι' άλλα. Χωρίς ν' άνήκα σ' αυτούς, μά και χωρίς ν' άπολυτρώνουμε άπό τόν έαυτό μου, θά προσπαθήσω νά κάνω μία γενική άνάλυση του «Κρίτωνος», μία πού ή σχολική μου ύποχρέωση είναι άμετάτρεπτα άσύστηρη.

Έξω άπ' τις ειδικές άρχές και τις φιλοσοφικές διδαχές του «Κρίτωνος», πού θ' αναλύσω παρακάτω, ένα ιδιαίτερο σημείο, πού γενικό, μ'έκανε νά τυραννήσω τό μυαλό μου και νά παιδέψω τή σκέψη μου: Τό ήθικό πρόσιγμα, σύμφωνα με τό όποιο

δχι μόνον ή διάπραξη άδικίας άπαγορεύεται, άλλα άκόμη κι' ή άνταπόδοση άδικίας.

Χριστιανικό, Χριστιανικώτατο διδωγμα, θρησκευτικώτατη άρχή.

Τό γεγονός όμως ότι ό Χριστιανισμός γεννήθηκε τρεις περίπου αιώνας πού ύστερα, γεννάει στην ψυχή ατόματα έρωτήματα κι' άνοίγει ένα ιστορικό και ήθικό βράαθρο, πού σέ κάνει ν' άγωνιάς.

Άς μη ξεχνάμε πώς σέ όλων τών άρχαίων φιλοσόφων τις σελίδες, άπό τά συγγράματα μέχρι τις Τραγωδίες, ύπάρχουν γραμμές στίχοι, έπιγραφές, πού με σταθερότητα, ίσως όμως με άγνοια, διατυπώνουν τις θεμελιωδέστερες άρχές της Χριστιανικής θρησκείας.

Άναρωτιέμαι λοιπόν, χωρίς νά έχω άπ' όψη μου βασικές άποβειξεις, άν ό Χριστιανισμός άρχισε πάλι πριν έμφανισθή ό Χριστός κι' έζησε σέ μία άβεβαιότητα ανάμεσα στις σελίδες τών φιλοσόφων αυτών, ώσπου νά ρθή ή έποχή, πού ένας πάνσοφος νοός με θεϊκή έμπνευση νά τις βάλλη σέ τάξη, νά τις γιγαντώση, νά τους δώσει ζωή.

Όποια κι' άν είναι όμως ή πραγματικότητα, τίποτα δέν μπορεί νά με κάνει νά άμφιβάλλω ότι οι φιλόσοφοι αυτοί τών προχριστιανικών χρόνων, άπ' τόν Ξενοφάνη μέχρι τόν Πλάτωνα, άν δέν υπήρξαν οι έμπνευσμένοι θεμελιωτές της Χριστιανικής θρησκείας, όπωσδήποτε όμως ήταν οι προφήτες της. «Ούδαμώς άρρ»

δει άδικεΐν οϋτε άρα άνταδικεΐν δει οϋτε κακως ποιειν οϋδενα ανθρωπων, οϋδ' αν ο,τιουν πασχη υπ' αυτων»... Κι' ύστερα σκεπτόμαστε με θράσος, γιατί τά πνεύματα αυτά μένουν άξεπέραστα στους αΐωνες τών αΐωνων.

Οι υπέρτατοι νόμοι τής πατρίδος οδηγουν τó Σωκράτη στις φυλακές. Ύπερασπίζεται τόν έαυτό του κατά εην ώρα τής διαδικασίας, γιατί πιστεύει στο δικιο του. Οι νόμοι όμως είναι άυστηροί, άμειλικτοι. Καταδικάζουν τις πράξεις του, όρίζουν τó θάνατο. 'Ο μεγάλος στοχαστής ύποτάσσεται 'Ισως ή ψυχή του βαθιά, σιωπηρά νά κλαίη "Ίσως ό νοϋς του νά τρέχη στους κάτω άπό τή γή θείους νόμους και νά προσπαθί νά γαληνέψη εκεί ζητώντας ένα δικιο, πού τοϋ τó άρνήθηκαν. Τό στόμα του όμως ειχε κλεισει έρμητικά. Οϋτε γογγυσμός, οϋτε παράπονο. Οι ανθρωπινοι νόμοι έψήφισαν τήν καταδίκη του. Σ' αυτούς έχει ύποσχεθί πίστη κι' άφοσίωση. Τό σωμα του άνήκει σ' αυτούς. Τό πνεϋμα του είναι έλεύθερο, άς πετάξη μαζί με τó δικιο του άς άγκαλιάση ό,τι έχτισε, άς πονέση, άς κλάψη, άς διαιωνισθί. Τή σάρκα όμως τήν κατεδικασαν οι νόμοι. Κι' οι νόμοι τής πατρίδος είναι ίεροί, ιερώτατοι. 'Ο Σωκράτης ύποτάσσεται σ' αυτούς πιστός, άφοσιωμένος.

'Ο Κρίτων όμως επιμένει. 'Αγαπάει τó δάσκαλό του. 'Αγαπάει όμως και τόν έαυτό του. Φοβάται τήν συκοφαντία τών συνανθρώπων του: «Δραπέτευσε» τοϋ λέει «Θά σε βοηθήσουμε νά φύγης σ' άλλη πόλη. Κανείς δέν θά σε πειράξη. Δραπέτερσε, όσο είναι καιρός. Λυπήσου τόν έαυτό σου. Λυπήσου και μάς. Προπαντός έμάς...» 'Ο πειρασμός σφίγγει σαν λουρί τó λαιμό τοϋ Σωκράτη. Μα ή πίστη του είναι μεγάλη, άφθαστη. Κι' ή απόφασή του έ-

δραιωμένη πάνω στην πίστη του. «Μή φοβάστε τήν συκοφαντία, πού θά προέλθη άπό τούς πολλούς Μήν τήν λάβετε υπ' όψη. 'Αφήστε τους νά λένε πώς δέν κάνατε τó χρέος σας πρós τó Δάσκαλο και φίλο σας. 'Αφήστε τους νά λένε. Οι πολλοί φωνάζουν, ώρουνται, κραυγάζουν. Κανείς δέν τούς άκούει. Ύποδεικνύουν αιτιάζουν Κανείς δέν τούς πιστεύει. 'Επιδεικνύονται φοβερίζουν, δειχνουν στην παλάμη τους τó θάνατο. Μήν παρασύρμεσθε, μήν έντυπωσιάζεσθε. 'Η γνώμη τών πολλών δέν έχει καμμιά αξία, γιατί δέν είναι ικανοί νά κάμουν καμμιά αξία λόγου, καλήήκακή, πράξη»

"Ετσι ό Σωκράτης άδιαφορώντας για τή γνώμη τοϋ πλήθους μένει στη φυλακή και προτιμά μεταξύ τής ζωής και τοϋ θανάτου, τόν δεϋτερο.

'Ο θάνατος στην περίπτωσή του δέν θά τόν πονέση. Θά φανη καλός, άπολυτρωτικός. 'Εκείνο πού θά τόν κάνη νά ύποφέρη θάνατο ή ζωή. Τ' άπομεινάρια τής ζωής πού τοϋ ύπολειπονται νά ζήση και πού θάνατο γεμάτα άπ' τήν κοινή περιφρόνηση κι' άποστροφή για τήν τυχόν δραπέτευσή του.

Τό άριστον για τó Σωκράτη δέν είναι ή με κάθε τρόπο διατήρησή του στη ζωή, άκόμα κι' αν αύτή δέν είναι πορά ένα συνεχές κυνηγητό, μιá άλυσίδα μ' έναλλασόμενους κρίκους ψευτιάς κι' ύποκρισίας, αλλά τó «εϋ ζην». Νά ζήης δηλαδή τή ζωή σου μέσα σε γενική εκτίμηση, αγάπη, θαυμασμό! Νά νοιώθης ολοκληρωμένα στην τελειώσή του τó πέρασμά της. Νά βλέπης όλο τή βαθύτερη ούσία της, τή φιλοσοφημένη πλευρά της. Αύτην τήν πλευρά, πού οι περισσότεροι άδυνατουν νά τήν δοϋν, ειτε γιατί δέν τó επιδιώκουν, ειτε γιατί ή ίδια ή ζωή δέν τούς τó επιτρέπει. Κι' όμως ή έλάχιστη προσπάθεια μπορεί νά φέρη έμπρός τους

όμορφιές άπιθανες, που άν και βρισκόταν τόσο κοντά τους δέν τις έβλεπαν ή μάλλον δέν προσπαθούσαν νά τις δοθν άπυθισμένοι άπ' τις καθημερινές αντίξοότητες. Για νά ζήση κανείς, πρέπει νάχη έτοιμασθῆ για τῆ ζωή του. Κι' είναι πολύ λιγοι αύτοί που φροντίζουν γι' αύτό. Για τό «εϋ ζήν». Γιατί τό «εϋ ζήν» είναι δημιούργημα του άνθρώπου και μόνο.

Βλέποντας έτσι ό Σωκράτης πώς δραπετεύοντας θά χανόταν από μπρός του ή όμορφιά, που είχε συνηθίσει νά βλέπη, πώς τό «εϋ ζήν» θά βρισκόταν μακριά του, άπόρθητο άπ' τις προσπάθειές του για έπανάκτηση, προτιμά τό θάνατο

Κατ' αύτό των τρόπο μένει πιστός και στα λόγια πουλεγε άλλοτε: «Ούδαμώς άρα δει άδικείν, οϋτε άνταδικείν, οϋτε κακώς ποιείν ούδένα άνθρώπων, ούδ' άν ό,τιούν πάσχη όπ' αύτών». Ύπεράνω όλων θέτει τήν πατρίδα. Πώς μπορεί λοιπόν ποτέ αύτήν τήν πατρίδα, τό ιερώτερο πράγμα στον άνθρωπο, νά τήν έκδικηθῆ προσπαθώντας ν' άποδράση; Για τό Σωκράτη ή πατρίδα είναι τό πάλν. Και μόνον αύτή ή ιδέα είναι άρκετή, για νά δείξη τό ύψος του πνευμάτός του. Ποιός τό πιστεύει και ποιός τό έφαρμόζει αύτό; Οι άνθρωποι κοιτάζουν κι' ενδιαφέρονται μόνο για τό άτομό τους, μένον-

τας έγωϊστικά κλεισμένοι στους έ-αυτούς τους. Κάθε τι έξω άπ' αύτούς τους είναι ξένο. Φαινομενικώς τό θαυμάζουν και τό παραδέχονται. Τίποτε περισσότερο. Ύπάρχουν βέβαια κι' έξαιρέσεις, πολύ έλάχιστες όμως, έν συγκρίσει με τό πλήθος των άλλων.

Κι' έτσι ό Σωκράτης μένοντας πιστός στο ίδανικό του και στους νόμους τους έπίγειους, έτοιμαζεται για τήν ύποταγή του στους άλλους, τους «έν τῷ Αἰῶνι ισχύοντες», τους όποιους θεωρεῖ και παραδέχεται ως ανώτερους από τους πρώτους, όπως τό ίδιο κι' ό Σοφοκλής στην «Αντιγόνη» του.

«᾽Ω φίλε έταίρε Κρίτων, άν λέγης παρα ταύτα, μάτην έρείς. Όμως μέντοις εἴ τι οἶει πλέον ποιήσειν λέγεις»
«Αλλ', ὦ Σώκρατες, ούκ έχω λέγειν».

Τί άλλο νάλεγε; Τά έπιχειρήματά του, για νά πείση τό Σωκράτη, είχαν έξαντληθῆ και χαθῆ μπρός στο πνευματικό μεγαλειό του δασκάλου κι' έπειτα... κι' έπειτα ό καθένας από μās, έχει μιá δική του πραγματικότητα, ένα δικό του πιστεύω, που πρέπει ό άλλοι νά τό σεβώμαστε, σαν νάρχεται άπ' εϋθείας άπ' τόν Θεό, έστω κι' άν είναι σέ μās τους άλλους ολέθριο.

ΡΕΝΑ ΠΕΡΕΛΗ
ΕΙ Πρακτικόϋ

ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ

Η ΤΣΑΝΤΑ

— "Α! α! α!... Α! α! α! α! α!

Γλυκός γι θπνους τού πουρνό, αλλά τσί τού σκουλειό, σκουλειό. Πουρνό· πουρνό γώ πλιά μαχμουρλής τσ' άγγουρουξυπνημένους σ'κώθ'· κα νά πάγου σκουλειό!

"Ίδω θά σάς τού πώ τού μυστικό, μόν' μη ντού πήη στ' μάνα μ', κήκα!

"Απουβραδής είπα ποδς έχου διέβασμα, πήγα κουπρουσταύλιοζα τσί γόρ'σα σπít' ουχτώμ'σ' γι ώρα.

"Η τσαντα κάντουν' κλειστή. Μηδ' άμπαρουμένι νάνταν. Γ'ν είδα ντ' καμάρουσα, αλλά γιά νά τ'ν άνοιξου καθόλ' ε μη πάγινι στή ψ'χή μ'.

— "Αντι, λέγου, τώρα άστηνι εϋτου π' κάτει. Μη σκολιγις τσιραμόδια π' δέ ντρέχιν.

"Εφαγα καλά· καλά τσ' έπιοσα κάτ' άπ' τού πάπλουμα. "Όμους δέ μί θόλουι θπνους.

Ξέρ'ς λέγου τσί βάλι ή διάβουλους τού πουδαρέλλι τ' τσί μί πιτάζιν σί κανένα μάθ'μα. Οδλι νύχτα μ' έτρουγι ή καμός. Κατοκινιά σκέφτουμ' σ' κώνι τού ζήτημα. Μά πάλι ήλιγα, άμα τού μάθ' ή πατέρας ιμ'; Μασόρ' είν' ή νύχτα στά β'νά.

Τού λοιπόν; "Ίβαλα κάτου τά πράμματα, ζύγιαζα (σκέψ' ήθιλι γι όπόθισ'.) Στριφουγύρ'ξα, βουλουδάρτ'κα, τέλους κατέλιξα σ' ένα συμπερασμα τσ' έκανα χαρά.

Σ'κώθ'κα λοιπόν σά ντού κλέφτ' άπ' τού κριββάτ', ήψα τού φώς, πήρα σιγά·σιγά ντ' τζάντα μ' τσί σά ντού λαγό (χιτύπα τσ' ή καρδιά μ') πήγα τσί τ'ν έχουσα μέσ σ' ένα ντουλαπέλλι στου πλουσταριό.

— "Αντι τσαντούδα μ', είπα, κάνι παρέγια μί τσ' τζιτζιρέδης, μί τά ταφιά τσί μί τά τ'γάνια.

Ξ'μέρουσι Θιός τ' μέρα, γώ τού καθυστέρουμ' τού πράμα. "Ετρουγα σιγά·σιγά, ήλιγα κουβέντις, δχι τίπουτα. πάτσι πά ουχτώμ'σ' τσί ε μπά·μι σκουλειό.

Τέλους είπα πλιά άς άρχισ' τού παναγύρ' τσί Θιός τσ' ή ψ'χή μας. Κάνου λοιπόν τού σαστ'σμένου — τά καταφέρνου τέτοια·τέτοια — τσί λέγου στ' μάνα μ'.

— Μάνα, ε μάνα, είδης καθόλ' ντ' τζάντα μ';

— "Όχι, γυιέ μ', εϋτου εν ήνταν;

— Μπορεί νά ήνταν, αλλά τώρα έκανι πουδαρέλλια.

—Ποιός θά ντ' μηήρι, βρέ άγροθί; ψάξι.
Τι νά κάνου; ψιφτόψαχνα άπ' τ' μιά, ψιφτόψαχνα άπ' τ'ν άλλι. άντι νά πιράσ' γι άρν. Είδι το' άποθδι ή μάνα μ', ήρι νά ψάξουμι μαζί. Ψάξι λοιπόν νά ψάξουμι νά βροθμι ντ' ιζάντα. Άνοιξαμε ντουλάπις, ντουλάπια, ντουλαπέλλια (όχι τ' πλυστάριού · ξουρκισμένου) ντιβάνια, καρέκλις, τραπέζια, ξισ'κώσαμι κάμαρις ούλόκληρις.

Οόδέν νιότιρουν κίρι τσαντός,

—Ποθ νά ψάξουμι πλιά, βρέ γυιέ μ';

—Ξέρου γώ; ψάξι στού κ'μάσ', έκανα το' έστισυφα για νά γλυτώσου ντ' καρύδα'

Τσεϊνι τ'ν ώρα —ταθ λέγου τει ραγιζ' ή καρδιά μ'— νά το' έρχιτι ένα μουρό.

—Έ θειά, λέγι στ' μάνα μ', ά μί δώγις τοθ λιγκιρόλλι' σ' νά κάνουμι π' τοόδια;

—Ναι π'λέλι μ', λέγι ή μάνα μ' γι' άγαθή.

Μι τοθ θουλό μ' τοθ μάτ' τ'ν είοα κού πηγι το' άνιξι τοό... ντουλαπέλλι.

Σί κουμμάτ' ή γιτουιά σ'κώθ'ται στού κευδάρ'. 'Ιγώ τσ'νήγουμι τοθ μουρό τσ' ή μάνα μ' τσ'νήγα (μένα. Τσ' άκόμα ήνταν ούχτώ το' είκουσ'!) Κτκό μαράζ'!

ΧΑΡΙΑΔΟΣ ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΣ
Ει Κλασικόο

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ: 1. κάθονταν 2. Κορκαζιά 3. Πιάτο μπρούτζινο άβαθές
4. Είδος πίτας.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

- 1) 'Ο πατέρας μου μέσα σέ λιγα λεπτά μπορεί νά μεταβάλη μιά ήσυχη θαλάσσα σέ φουρτουμισμένη.
— Τι λές; Έχει εφεύρει κανένα μηχανημα;
— Όχι, είναι ζωγράφος.
- 2) 'Ο κ. Άνόητος πήγε σ' ένα γιατρό άκτινολόγο:
— Τι έχετε τόν ρώτησε αυτός.
— Δέν έχω τίποτε. Άλλά ήθελα νά γίνη μιá άκτινοσκόπηση γιατί κατάπια τό ρολόι μου και θέλω νά δώ τήν ώρα.
3. Γιάννης: Δέν μου λές Γιώργο, ξέρεις πώς φτιάνουν ένα κανόνι;
Γιώργος: Μοθ φαίνεται πώς είναι άπλό. Θα παίρνουν μιá τρόπα και θα χόνουν γύρω · γύρω σίδηρο.

ΚΑΖΑΜΙΑΣ ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ

Κι' ό αστρονόμος μου γυρνά άλλοο τó τηλεσκόπιο
νά γράψη με κανάνυξη τοο κόσμου τ' όρροσκόπιο:

Μήν άγριοσ, γρουσοόζικοσ θα είναι ό Φλεβάρησ,
πού άλλιωσ καλεΐται «Άραχνοσ» ή «Διαγωνισμοτάρησ»
καί πούρχεται στούσ μαθητέσ μ' όλο κακέσ έκπλήξεισ,
δισήμαντούσ διαγωνιομούσ, πού λέν «ήξεισ άφίξεισ».

Στόν μήνα αυτόν έπικρατεί τό ζώδιον τοο Ίχθούσ.
Όμωσ στό διαγωνισματο πράττοντεσ ήλιθίωσ,
πολλοί δέν κλείουν όσ Ιχθούσ τό στόμα όρεσ - όρεσ
καί θάχουνε τρεχάματο, μπλεξιματο καί μπόρεσ
Καί θα έξέλεθη σίγουρα από την τρύπα ό όφισ,
γιατί έν' πολύ δαιμόνιο τοο Ρρίσιρπάλ τό Of fice.

Κι' ή έπιστήμη ή άμοιρη πέφτει σέ μαύρα χέρια.
Γιατί άντίσ τό Science Club νά μελετά τ' άστέρια,
τοιομάζει καί δολοπλοκει «σατανική πλεκτάνη»
ήγουν σκονάκι άπίθανο με διάφανο μελανι.
[Κι' έτσι με τέτοια άφροντισιά καί προσοχή καμμία
τ' άστρα σ' έμένα άφήσανε νά γράψω Καζαμία].
Καί την άλμύρα νοιώθουμε φρικτών διαγωνισμάτων
έν μέσωσ πόνων κι' όδυρωών καί θρηών καί κλαμάτων.
Ή θάλασσα προβλέπεται πολύ τεταραγμένη
καί την ψυχή τών μαθητών ναυάγιο προσμένει.
Γιατί στό τέλος τών διαγωνισμών καί τήσ δοκιμασίασ
βαριά θρηνούν οι μαθηταί έκ τήσ άπελπισίασ.

“Άλλ' έχει καί χοροόμενα ό μήνασ τουτόσ νέα,
ώσ είναι ή άνάρρωση αυτόν, πού πούντα όρραία
άρπάξανε διαβάζοντασ αυτόν τόν Καζαμία
χωρίς κουβέρτα καί χωρίς προφύλαξη καμμία.

ΑΡΓΥΡΙΟΣ Χ* ΕΛΕΝΟΥΔΑΣ
Τάξει Γ*

ΤΟ ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΜΑΣ

1) Ό καθηγητέσ στό μάθημα τήσ άκουστικής,
άφοο έδίδαξε τό όργανο τήσ άκοήσ, τό αύτί,
έρωτά ένα μαθητή:

—Μετά τόν λαβόρινο τι όπάρχει;
Μαθητέσ: (έπειτα από πολλή σκέψη).

Ό Μινώταυροσ!

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΚΟΠΙΑ

ΣΤ! - Ε! 30 - 27

*Ας μού επιτρέψουν οι άναγνώστες της σέλης αυτής να ασχοληθώ σ' αυτό το τεύχος μας κάπως έκτενέστερα με τον άγωνα Μπάσκετ τών δύο τελευταίων τάξεων του Γυμνασίου μας. Καί τουτό, διότι νομίζω ότι αυτές οι τάξεις άποτελούν την άκροση της δυναμικότητας δλοκλήρου του Γυμνασίου. Συνήθως οι άθλητές αυτών τών τάξεων άποτελούν και τους παίχτες της μικτής του Γυμνασίου, που όπως είναι γνωστόν, μετέχει κάθε άνοιξη στο πρωτάθλημα Μέσης Έκπαίδεύσεως. Η εμφάνιση λοιπόν αυτών είναι και ή είκόνα της νικητής του Γυμνασίου μας.

Είδα τη συνάντηση αυτή σάν μπασκετμπολιστας τών τελειοφοίτων. Πάντως σάς διαβεβαιώ ότι οι παρακάτω κρίσεις μου είναι έντελώς άμερόληπτες.

Με σκληρότητα και μέσα σε μία άειώφωνα φανατισμού διεξήχθη ο άγώνας αυτός που έληξε με τό πανικό σκορ τών 30 - 27, όπέρ της Έκτης. Η νίκη έκλινε με τό μέρος τών τελειοφοίτων έπειτα από συνεχείς έναλλαγές του σκορ. *Αν και δύσκολη, όμως όπρωξε δίκα η γιά τους νικητές. Οι άθλητές τών δύο ομάδων διεκδικούσαν μέχρι τέλους τη νίκη με δυναμισμό, που δυστυχώς πολλές φορές τους παέουρε σε άδικαιολόγητα φάουλ, πράγμα που ζημίωσε την ποιότητα του παιχνιδιού.

Σάν άτόμων ή κατάσταση τών παικτών μας ήταν ένθαρρυντική, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι ήταν Ιθναική. Η διαπίστωση όμως ότι υπάρχουν εξέλιξιμοί άθλητές, που παραμένουν στο στάδιο της μετριότητας, γιατί δεν γυμνάονται τακτικά, μάς άπαγοήτευσε. Παρατηρήθηκε

τρομερή άστοχία στα σουτ, πράγμα που τό δείχνει και τό μικρό σκορ τών 30 έναντι 27, και άσιτάθεια στη διατήρηση της μπάλλας. Άντιθέτα ένθουσίασε τό όψηλό άγωνιστικό φρόνημα τών αντιπάλων.

Σάν σύνολο οι δύο ομάδες, τόσο ή Έκτη (Ήτουνοπούλας, Παταυσταθίου, Αϊνιάλης, Μιχαλμανιάνας, Σφετούδης, Βαμβακίτης) όσο και ή πέμπτη (Καμπάνης, Δήμος, Τριανταφυλλίδης, Καρτάλης, Βερβέρης) επέτρεψαν την άισιοδουξία. Αυτό τό σημείων με ιδιαίτερη ίκανοποίηση. Τό ότι οι παίχτες μας κατένοησαν την άξία του διαδικοβ παιχνιδιού είναι έξαιρετικά εύχάριστο. *Έλειψαν βέβαια οι έξυπνοι συνδυασμοί και τά έντυπωσιακά μπασίματα. * Όμως σ' άλλες τής περιπτώσεις, που έφαρμόθηκε τό πρακτικό παιχνίδι, είχαμε καλή απόδοση, που μπορεί μέχρι τά μέσα του Μαρτίου ν' άνέβη ακόμα πιο ψηλά.

.

Με έπιληροφόρηση ότι ο έπιθεωρητής σωματικής άγωγής κ. Μυκοκλίνης άλοθέτησε κύπελλον γιά τη νική ρια ομάδα καλαθοσφαίρισεως στο πρωτάθλημα της περιφέρειας μας, στο όποιο μετέχουν τά δύο Γυμνάσια και ή Έμπορική σχολή, Δέν είναι γνωστή ακόμα ή άκριβής ήμερομηνία διεξαγωγής του Πάντως θεωρείται βέβαιον ότι άρχίζει στα μέσα Μαρτίου.

.

Σέ άγωνα Μπάσκετ ή ομάδα του Παλλεοστιακού ένίκησε μία ομάδα του Γυμνασίου μας με 33 - 31

Α. ΠΑΠΛΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΚΟΝΗ

Ἄνταποκρινόμενοι εἰς τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν μαθητῶν καθιερώνομεν ἀπὸ τοῦ τεύχους τούτου εἰδικὴν στήλην προβλημάτων καὶ ἀσκήσεων μαθηματικῶν καὶ φυσικῆς πρὸς λύσιν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων. Αἱ λύσεις τούτων θὰ δημοσιεύωνται εἰς τὸ ἐκάστοτε ἐπόμενον τεύχος.

Α Λ Γ Ε Β Ρ Α

Ἄν χ καὶ ψ εἶναι τυχόντες πραγματικοὶ ἀριθμοί, δείξατε ὅτι:
 $(\chi - \psi)^2 \geq 4\psi(1 - \psi) - (\chi - 2)^2$ (1)

Κατόπιν τούτου ἐξετάσατε διὰ ποίας τιμᾶς τῶν χ καὶ ψ ἰσχύει τὸ «ἴσον» εἰς τὴν (1).

Μ. Κομβούτης
Δι Πρακτικοῦ

λυθῆ ἢ ἐξίσωσις
2 τ ρ λ σ

$$\sqrt{(\psi^2 + 1)\rho\lambda} \mp \sigma = \frac{\tau\lambda}{2\kappa} \left(\sqrt{(\psi^2 + 1)^\lambda} \mp \sqrt{(\psi^2 + 1)^\rho} \right)$$

Σ. Π.
ΣΤ' Τάξεως

Διὰ ποίας τιμᾶς τοῦ μ αἱ ἐξισώσεις

$$\begin{aligned} \chi + \psi &= \mu & 11\chi + 40\psi &= 4\mu + 37 \\ 21\chi + 120\psi &= 12\mu + 171 \end{aligned}$$

ἀποτελοῦν σύστημα ἐξισώσεων

Ν. Κυπραῖος
Εἰ Πρακτικοῦ

Γ Ε Ω Μ Ε Τ Ρ Ι Α

Δίδεται περιφέρεια κέντρου O καὶ ἀκτίνος $OA = \alpha$. Προεκτείνομεν τὴν OA πέραν τοῦ A καὶ λαμβάνομεν τμήμα $AB = \alpha\rho$. Ἐκ τοῦ B φέρομεν ἐφαπτομένην $B\Gamma$ τῆς ἐν λόγῳ περιφερείας κατόπιν φέρομεν τὴν $ΑΓ$.

Ζητεῖται νὰ ὑπολογισθῆ συναρτήσῃ τῶν α καὶ ρ ἢ ἀκτίς τῆς περὶ τὸ τρίγωνον $ΑΒΓ$ περιγεγραμμένης περιφερείας.

Μ. Κομβούτης
Δι Πρακτικοῦ

Δίδεται τρίγωνον $ΑΒΓ$. Φέρομεν τὴν διχοτόμον $ΑΔ$ τῆς γωνίας A καὶ κατόπιν τούτου περιγράφομεν περιφερείας περὶ τὰ σχηματισθέντα τρίγωνα $ΒΑΔ$ καὶ $ΔΑΓ$, αἱ ὁποῖαι τέμνουσιν τὰς πλευρὰς $ΓΑ$ καὶ $ΒΑ$ ἀντιστοίχως εἰς τὰ σημεῖα E καὶ Z . Δείξατε ὅτι $ΓΕ = ΒΖ$.

Μ. Κομβούτης
Δι Πρακτικοῦ

Α Ρ Ι Θ Μ Η Τ Ι Κ Η

1) Στρατιωτική μονάς έχει 4α 5β άνδρας. Να αποκρυπτογραφηθή ὁ ἀριθμός οὗτος, ἂν εἶναι γνωστόν ὅτι ἡ δύναμις αὕτη δύναται νὰ χωρισθῇ εἰς ομάδας τῶν 36 ἀνδρῶν, χωρὶς νὰ περισσεύῃ κανεὶς, ἐνῶ ἂν χωρισθῇ εἰς ομάδας τῶν 25 ἀνδρῶν, περισσεύουν δύο

2) Σπουδαστὴς ξοδεύει τὸ 1/17 τοῦ μηνιαίου ἐπιδόματός του διὰ τὴν ἀγορὰν βιβλίων. Ὅταν μετ' ὀλίγον τὸ ἐπίδομά του αὐξήθη κατὰ 90 δρχ. ἐξηκολούθησε, νὰ διαθέτῃ διὰ τὰ βιβλία τὸ αὐτὸ πᾶσόν δραχμῶν, πού ἄλλως τώρα ἦτο τὸ 1/20 τοῦ ἐπιδόματός του. Νὰ εὐρεθῇ τὸ παλαιόν καὶ νέον ἐπίδομα καὶ τὸ ποσὸν πού ἐξόδευε διὰ τὴν ἀγορὰν βιβλίων.

3) Τὰ ἄθροισμα δύο κεφαλαίων εἶναι 64.000 δρχ. Τὸ πρῶτον τοκισθὲν ἐπὶ 32 ἡμέρας, ἔφερε τόκον 256 δρχ. Τὸ δεύτερον τοκισθὲν μετὰ τὸ αὐτὸ ἐπιτόκιον, ἐπὶ 60 ἡμέρας, ἔφερε τόκον 160 δρχ. Νὰ εὐρεθοῦν τὰ κεφάλαια καὶ τὸ κοινὸν ἐπιτόκιον.

Φ Υ Σ Ι Κ Η - Χ Η Μ Ε Ι Α

Εἰς μηχανὴν Atwood αἱ μάζαι M καὶ m διανύουν διάστημα $\delta=90$ cm ἐντὸς 3 sec. Νὰ εὐρεθῇ ἡ M ἂν $m=50$ gr. Τὸ $g=10$ m | sec

Μία σφαῖρα πίπτει ἀπὸ ὕψους 700 m. Ἡ σφαῖρα ἔχει μάζα 30 Kgr. Νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ἐνέργειά της κατὰ τὸ 3 sec, τὸ 10 sec. Καὶ ὅταν φθάσῃ εἰς τὸ ἔδαφος. Τὸ $g=10$ m | sec.

Σ. Π.
ΣΤι τάξεις

Ὁρισμένον βᾶρος διασθενοῦς μετάλλου, συμβόλου Me , διαλυόμενον εἰς ὀξὺ ἐκτοπίζει 560 cm³ H_2 (ὑπὸ κανονικᾶς συνθήκας θερμοκρασίας καὶ πίεσεως). Διπλάσιον δὲ βᾶρος αὐτοῦ Me , πυρούμενον μέχρι σταθεροῦ βάρους εἰς τὸν ἀέρα σχηματίζει 4,07 gr ὀξειδίου του. Ποῖον τὸ ἀτομικὸν βᾶρος τοῦ Me .

Φαίδων Ἀντένας
ΣΤι τάξεις

Η ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Από τὸ τεῦχος τοῦτο καθιερόνουμε ἰδιαίτερη στήλη σχετικὴ μὲ τὴ λαογραφία τοῦ νησιοῦ μας μὲ τὸν ἀποκλειστικὸ σκοπὸ νὰ συμβάλουμε ὅσο ἐπιτρέπουν οἱ μικρὲς μας δυνάμεις στὴ συγκέντρωση καὶ γνωστοποίηση τοῦ λαογραφικοῦ πλοῦτου τοῦ τόπου μας καὶ στὴν ἔρευνα τοῦ σχεδὸν παρθενοῦ ἐδάφους τῆς λεσβιακῆς λαογραφίας.

Στὰ ἀρχεῖα τῆς Κοινότητος Ἀνεμώτιας βρίσκεται ἓνα παλιὸ βιβλίο τῆς Δημογεροντίας τοῦ περασμένου αἰῶνα, ὅπου ἀνεγράφοντο συνήθως τὰ προικοσύμφωνα τοῦ χωριοῦ. Μέσα στὸν κώδικά αὐτὸν περιλαμβάνεται καὶ τὸ παρακάτω κείμενο, πὺ ἔχομε τὴ γνώμη ὅτι ἀποτελεῖ ἓνα σοβαρὸ ντοκουμέντο τῶν ἐθίμων, πὺ ἐπικρατοῦσαν στὴν κοινότητα κατὰ τὸν περασμένο αἰῶνα, τῶν σχετικῶν μὲ τὶς βαπτίσεις, τοὺς γάμους, τὶς προίκες κλπ. Φαίνεται πὺς νεωτεριστικὲς ἰδέες εἶχαν διαβρῶσει τὶς παλιὲς ἀπλὲς συνήθειες τοῦ τόπου γύρω ἀπ' τὰ θέματα αὐτὰ καὶ εἶχαν προσδώσει σ' αὐτὰ πολυτελεῖ ἰσως καιξενικὸ χαρακτήρα. Ἡ δημογεροντία ἐπιθυμῶντας τὴ διασφάλιση τῶν ἀπορωτέρων τάξεων, πὺ δὲν μπορούσαν νὰ ἀνταποκριθοῦν στὴ δαπάνη τῆς πολυτελείας, πὺ ἐπέβαλαν τὰ νέα ἔθιμα συνέταξε τὸ πρακτικὸ τοῦτο, πὺ ἐπικυρώθηκε μὲ τὶς ὑπογραφὲς ἀφ' ἑνὸς τῶν δημογερόντων καὶ ἀφ' ἑτέρου ὄλων τῶν ἐνηλίκων ἀρρένων κατοίκων τῆς κοινότητος. Στὴν παρακάτω δημοσίευση διατηρήσαμε τὴν ὀρθογραφία καὶ σύνταξη τοῦ πρωτοτύπου.

ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΔΕΛΛΗΣ

Τάξις Δ' Κλαστικοῦ

«Σήμερον τὴν Α' τοῦ μηνὸς Φεβ-

ρουαρίου τοῦ ἔτους 1895 ἡ ἡμετέρα Κοινότης ἀντιπροσωπευομένη ὑπὸ τῶν προκρίτων αὐτῆς συνελθοῦσα καὶ διασκεφθεῖσα, ὅτι ὁ πρό ἐτῶν συνταχθεὶς κανονισμὸς περὶ γάμων, βαπτίσεων κλπ., ἤρξατο παρερχομένου τοῦ χρόνου νὰ χαλαροῦται, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ νέα ὄλως ἀντικανονικὰ ἔθιμα νὰ παρεισάγονται γιγνόμενα πρόξενὰ ζημίας τοῖς πτωχοῖς κατοίκοις, ἀπεφάσισε νὰ ἀνακαινίσῃ τὸν χαλαρωθέντα Κανονισμὸν καὶ τροποποιήσῃ αὐτὸν συμφῶνως ταῖς χηλεπαῖς καὶ ἀντιξόοις σημεριναῖς περιστάσεις καὶ

Α! Εἰς τὴν βάπτισιν ὁ μέλλων ἀνάδοχος ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς τὴν Ἱερὰν ἡμῶν Ἐκκλησίαν τὸ ποσὸν μόνον πενήτηκοντα ἀριθμ. 50 γροσιῶν (τρέχοντα) καὶ οὐδὲν ἕτερον. Ἡ δὲ ἐκκλησία θέλει δώσῃ αὐτῷ τὸν ἐπὶ τούτῳ κατασκευασθέντα χιτῶνα τοῦ βρέφους μετὰ τῶν λοιπῶν χρεωδῶν. Προσέτι Αὕτη θέλει πληρῶσῃ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ τὸν τε Ἐφημέριον εἰς τοὺς ψάλτας καὶ λοιποὺς κεκανονισμένους κανδυλάπτας κ.τ.τ

Β! Εἰς τὸν ἀνάδοχον ἀυστηρῶς ἀπαγορεύεται ἡ ἐνδύση τὸ ἀναδεχθὲν δι' ἑτέρου ἐνδυμάτων ἢ νὰ προσφέρῃ ἕτερον δῶρον ἢ νὰ δώσῃ τὰς λεγομένας μαρτυρίας,

Ὅμοίως καὶ οἱ γονεῖς τοῦ νεοφωτισθέντος οὐδὲν δῶρον θέλουσι προσ-

φέρει τῷ ἀναδόχῳ, οἷον γλυκύσμα-
τα καὶ τὰ τοιαῦτα.

Γ **Ἦ** Εἰς τὰς λεγῶ οὐδὲν δῶρον θέ-
λει προσφέρεισθαι, ὡς ὀρνίθια, ζω-
μός, σακχαρις καὶ τὰ τοῦτοις παρα-
πλήσια, ἐκτός ποτηρίου γαλακτώμα-
τος ἀμυγδάλων καὶ οὐδὲν ἕτερον.

Δ **Ἦ** Ὁ ἀρραβῶν θέλει γίνεσθαι ἐ-
πισήμως, τουτέστι δι' ἱεροτελεστίας
καὶ ἐνώπιον τῶν δημογερόντων, οἵ-
τινες πρῶτον θέλουσι συντάττει τὸ
προικοδοτήριον ἔγγραφον ἐν τῷ πα-
ρόντι Κώδικι, ἐν ᾧ θά ὀρίζητε προ-
θεσμίᾳ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἔτι
δὲ λόγῳ προστίμου χρηματικόντι πο-
σὸν ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἐπι-
βαρόνον τὸν ὑπαίτιον τῆς διαλύσεως
τῆς μνηστείας, ἄλλως ὁ ἀρραβῶν θε-
ωρεῖται ἄκυρος, καὶ οὐδεμίαν εὐθύ-
νην ἀναλαμβάνουσι οἱ Δημογερόν-
τες διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον.

Ε **Ἦ** Εἰς τὸν ἀρραβῶνα δὲν θά προσ-
φέρονται γλυκύσματα καὶ ἄλλα δῶ-
ρα, ὡς ἴσιν τὰ μέχρι τοῦδε προσφε-
ρόμενα μανδύλια εἰς τοὺς προξενη-
τήρας καὶ συγγενεῖς, ἀλλ' ἀπλῶς
μόνον διὰ μιᾶς φιάλης οἴνου.

ΣΤ **Ἦ** Εἰς τὴν στέφιν οἱ γονεῖς τῆς
μελλονόμφου θέλει προσφέρει ὡς γα-
μήλια δῶρα εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ νυμ-
φίου μόνον ἐν γλύκυσμα (ναστόν
=μακλαβάς) μεθ' ἑνός ἀρτολαγά-
νου (=τσορέκι). Οἱ παραβάται τοῦ
ἄρθρου τούτου, οἱ προσφέροντες δι-
πλον διὰ γλυκύσματα εἰς τὸν γαμ-
βρόν, ἢ εἰς τοὺς γονεῖς του ἐν ἄλλαις
περιστάσεσιν, οἷον ἐπὶ τῇ ὀνομαστι-
κῇ ἑορτῇ αὐτῶν, ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτῶν
ἐκ ταξιδίου κλπ. θά καθυποβάλλων-
ται εἰς πρόστιμον μιᾶς λίρας, ἣτις
θά περιέρχεται εἰς τὸ ταμεῖον τῆς
Ἐκκλησίας, καὶ ἐν περιπτώσει δυσ-
τροπίας θά ἐμποδίζητε ἢ τέλεισις τῆς
στέψεως.

Ζ **Ἦ** Οἱ μέλλοντες γαμβροὶ ὑποχρε-
οῦνται νὰ μὴ δίδωσι τῇ μνηστῇ σύ-
τῶν οὐδὲν δῶρον, ὡς φλωρίον, νυμ-

φικὰ ἐνδύματα, λαμπάδας καὶ τὰ
τοιαῦτα· μετὰ τὴν στέφιν αὐτῶν εἰσι
κύριοι νὰ πράξωσιν ὡς θέλουσιν.

Η **Ἦ** Ἡ προίξ ἥτις θά δίδεται τῇ νόμ-
φῃ παρὰ τῶν γονέων αὐτῆς συνί-
σταται ἐκ τῶν ἐξῆς σκευῶν καὶ ἐπί-
πλων.

Μία οἰκία ἀναλόγως τῶν οἰκονο-
μικῶν δυνάμεων τοῦ προικοδοτοῦν-
τος. — Δώδεκα ὑποκάμισα. — Δώδεκα
χειρόμακτρα (=πεσκήρια). — Ἐξ μαν-
δύλια μεταξωτά, τὰ λεγόμενα γωνι-
αῖς ἄνευ κεντημάτων (=σκέτα). —
Δέκα πέντε μανδύλια λευκὰ ἐκ λίνου
καὶ ταῦτα ἄνευ κεντημάτων. — Τρία
στρώματα, τὰ δύο πεπληρωμένα καὶ
τὸ ἓν κενόν. — Δύο ἐφαπλώματα. —
Δέκα μαξιλάρις. — Ἐξ πρωσκεφά-
λαια. (=μαξιλάρι.) — Τρεῖς ἐσθήτας
(=φουστάνια.) — Δύο ἐπενδήτας
(=σάκκου). — Ἐνα τάπητα (κελίμ).
Δύο δακτυλίδια τὸ ἓν χρυσοῦν καὶ
τὸ ἕτερον ἀργυροῦν. — Δώδεκα ταψιά
Ἐν σινί. — Τρεῖς τεντζερέδες. — Ἐν
τηγάνι. — Ἐνα ταβὰ χάλκινον. — Ἐν
καζανάκι τριῶν ὀκάδων βάρους. — Ἐν
τάσι κομματιστό. — Δύο σεντοόκια.
Πέντε πίθους (κιούπ). — Δύο ἀμφιτά-
πητας (=ἰχράμ). — Τρία ζεύγη περι-
κνημίδας (κάλτσις) τῆς νύμφης καὶ
τρια ζεύγη τοῦ γαμβροῦ — καὶ τρία
τραπεζομάνδουλα.

Θ **Ἦ** Οἱ ἔχοντες πλείονα καὶ περιττὰ
ἐπιπλα τῶν ἀναφερομένων θά κατά-
σχονται παρὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μι-
αν λίραν πρόστιμον.

Ι **Ἦ** Οἱ μέλλοντες νὰ ἐκπατριθῶσιν
ἐντεῦθεν καὶ πωλήσωσι τὴν ἀκίνητον
αὐτῶν περιουσίαν ὑποχρεοῦνται νὰ
πληρῶσωσι λόγῳ ἀποξενώσεως εἰς τὴν
ἡμετέρα Κοινότητα 25 οἰο ἐπὶ τῆς ὀ-
λικῆς ἀξίας τῆς πωληθείσης περιου-
σίας των. Ἐξ αὐτῶν τὰ μὲν 15 οἰο
θά ἀνήκωσι εἰς τὸ Ταμεῖον τῆς Ἰ.
ἡμῶν Ἐκκλησίας, τὰ δὲ ἕτερα 10 οἰο
θά δίνωνται εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ ἐκ-
πατριζομένου, ἐὰν ὑπάρχουσιν οὗτοι,

δια νά συντηροῦνται.

Ἐφ' οἷς συνετάχθη τὸ παρὸν, ὑπερ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν ὑποφαινομένων καὶ ἐσφραγίσθη τῇ σφραγίδι τῆς ἡμετέρας Κοινότητος, πρὸς δὲ ἐπικυρώθη καὶ ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Πᾶς δὲ ὅστις ἤθελεν φωραθεῖ παραβαίνων καὶ ἀντιπράττων εἰς τὰ ἀνωτέρω κανονισθέντα οὐ μόνον θέλει ὑποπίπτει ὑπὸ τὴν δυσμένειαν ἀ-

πάντων ἡμῶν, ἀλλ' ὡς ἐπίμετρον καὶ παραδειγματισμὸν θέλει ἐπιτιμᾶσθαι καὶ ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου ἡμῶν Ἀρχιερέως.

Ἀνεμώτις Α! Φεβρουαρίου 1895

Ἡ Κοινότης Οἱ Δημογέροντες

Ἐπονται ὑπογραφαὶ τῶν κατοίκων Ὑπογραφαὶ 15 δημογερόντων

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Κοιμάται τοῦ μουρέλι μου στὴ λιμουριά 'πού κάτω
τοὶ πέφτουνι τ' ἀνθίσματα ἀπὰ στὰ μάγουλά του

Πᾶρι του ὕπνι τοῦ μικρὸ τοῖ πᾶνι του στο' μπαξέδις
τοὶ γέμ'σι τὴν πουδιούδα του ρόδα τσ μινιξέδες

Κοιμάται τοῦ μουρέλι μου μὲς στὴ χρυσὴ τὴν κούνια
τοῖ τοῦ κουνεῖ μανούλα του τοῖ λέγει του τραγούδια

Κοιμήσου καὶ παράγγειλα τοῦ πάπλουμα στὴν πόλη,
πού τοῦ δουλεύουνι μαζί σαρανταδυὸ μαστόροι

Κοιμήσου τοῖ παράγγειλα παπούτσια στοὺν τζαγκάρη
νά τὰ φουρῆς νά πιρπατῆς νά λιέση στοῦ συργιάνι
βάξουν στὴ μέση τοὺν ἀϊτό, στὴν ἄκρη τοῦ παγῶνι
νά νι, τοῦ ρήγα τοῦ πιδι τοῦ βασιλιᾶ τ' ἀγγόνι

Νά κοιμηθῆ πού νύσταξι 'πουλυαγρυπνισμένου,
πού τῶχει ἡ μανούλα του ἔνα τοῖ χαϊδιμένου.

Μὴν βρουντᾶτι, μὴ χτυπᾶτι
τοῦ μουρέλι μου κοιμάτι

Συλλογὴ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Ι. ΤΣΑΚΙΡΗ
Δι Κλασσικοῦ

ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΝΤΙΔΑΛΟΙ

Τό άνά χείρας τεύχος είναι τό δεύτερον, τό' όποϊον κυκλοφορεί κατά τήν τρέχουσαν σχολικήν περίοδον.

Αίσθανόμεθα άληθώς μεγίστην χράσιν, διότι μέ τήν έκδοσίν του δέν διεψεύσθημεν εις τάς προβλέψεις μας και πολύ συντόμως έλπίζομεν νά άνταποκριθώμεν εις τάς προσδοκίας τών μαθητών του Σχολείου μας.

Ή κατανόησις και πρό παντός ή προθυμία, που έπέδειξαν οι μαθηταί όλων τών τάξεων διά τήν συγκεντρωθεισαν προς κρίσιν άφθονον Ξ-λην, μάς παρέχει τήν βεβαιότητα ότι μέχρι τέλους του Σχολικού έτους θα κατορθώσωμεν νά παρουσιάσωμεν ένα καθ' όλα συγκροτημένον μαθητικόν περιοδικόν.

Επί τή εύκαιρά θεωρούμεν καθήκόν μας νά εόχριστήσωμεν ειλικρινώς τούς μαθητάς του Γυμνασίου μας, οίτινες δ' ά τής συνεργασίας των έπλούτησαν τάς σελίδας τής παρούσης «Φωνής»

Δέν γνωρίζομεν, αν τά περιεχόμενα αότης θα ίκανοποιήσουν τούς άναγνώστας. Φρονούμεν όμως ότι διά τών μέχρι σήμερα δημοσιευμάτων μας δίδομεν μίαν εικόνα τής κινήσεως του Γυμνασίου και τής έν αούτω συντελουμένης έργασίας.

Αούτός δέ είναι και ό σκοπός τής έκδόσεώς του. Έλπίζομεν, ότι τά έπόμενα τεύχη θα είναι καλύτερα και ότι αι τυχόν έλλείψεις θα διορθωθούν εις τό μέλλον.

Έχει γίνει πλέον συνείδησις - και αούτό είναι εόχριστον - ότι τό περιοδικόν μας, ή «ΦΩΝΗ» μας, είναι κάτι τό ίδικόν μας, είναι κάτι τό άπαραίτητον εις τήν ζωήν του Γυμνασίου μας και κατά πολύ συμβάλλει εις τήν έξόψωσιν του Β' Γυμνασίου.

* *

Ένω είχε τυπωθί ήδη τό μεγαλύτερο μέρος τής όλης του δευτέρου τεύχους του περιοδικού μας, έλάβομεν έκ μέρους του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου συγχαρητήριον επί τή έκδόσει μας έπιστολήν, τήν όποιάν θα δημοσιεύσωμε εις τό έπόμενο τεύχος μας

Η ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

* *

Από τά τέλη του παρελθόντος έτους ήρχισε νά λειτουργή εις τό Β' Γυμνάσιο τμήμα πρακτικής κατεύθυνσεως. Ένα δνειρον έτών γίνεται πραγμακότης. Ο Γυμνασιάρχης μας κ. Ι Μπουγάς μέ άποφασισκότητα και μέ συνεχή δραστηριότητα παρέκαμψε όλα τά εμπόδια - τά όποια δυστυχώς δέν ήσαν λίγα - για

νά έπιτύχη τελικώς του σκοπού του. Ή καθιέρωσις του τμήματος αούτου άποτελεί κόσμημα, όχι μόνον του Γυμνασίου μας, αλλά και όλοκλήρου τής Λέσβου. Δέν ύπάρχει άμφιβολία ότι θα περιβληθί μέ άγάπη από γονείς και μαθητάς και ότι ό αριθμός τών φοιτώντων εις αούτό διαρκώς θ' αύξόνεται. Ήδη εις τάς τάξεις Δι

καί ΕΙ, εις τὰς ὁποίας καθιερώθη τὸ πρακτικὸν τμήμα ἐκτὸς τῶν μᾶθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν Γυμνασίων τῆς πόλεως μας μετετήθησαν καὶ μαθηταὶ τῶν Γυμνασίων καὶ Γυμνασιακῶν Παραρτημάτων τῆς ὑπαιθρου. Οἱ ἐκλεκτοὶ καθηγηταὶ τοῦ, τὸ πλήρως ἐξωπλισμένον ἔργαστήριον φυσικῆς καὶ Χημείας, καθὼς καὶ ἡ ἐκ μέρους τῆς Διευθύνσεως δεικνυομένη καταγόνος, ἀποτελοῦν ἐγγύθησιν διὰ τὴν ἀριστην κατάρτισιν τῶν μαθητῶν του.

* *

Ἕνας ἀκούραστος ἐργάτης τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὁ ἐκλεκτὸς Γυμναστής μας κ. Γεώργιος Ἀφεντάκης ἐβραβεύθη εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ τὴν συμβολὴν του εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς κολυμβήσεως. Μία δικαίη ἐκτίμησις τῆς δημοσυγικῆς ἐργασίας ἑνὸς ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος προσφέρει τὸν ἑαυτόν του ἐντελῶς ἀφιλοκερδῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ἀθλητισμοῦ. Ὅλοι ἀσφαλῶς θὰ θυμοῦνται τὸν κ. Ἀφεντάκη νὰ προπονή τὸ καλοκαίρι στὰ «μπλόκια» τοὺς μικροὺς κολυμβητὰς, οἱ ὅποιοι μὲ τὰς ὁδηγίας του διεκρίνοντο εἰς τοὺς ἄγωνας τοῦ Ναυτικοῦ μας Ὀμίλου, καὶ ἀσφαλῶς ὅλοι θὰ παραδέχονται ὅτι αἱ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐπιτυχταὶ τοῦ Γυμνασίου μας στὸν τομέα τοῦ ἀθλητισμοῦ ὀφείλονται ἀποκλειστικῶς σ' αὐτόν.

* *

Οἱ διαγωνισμοὶ ἀπὸ πολὺ καιρὸ ἐπέφεραν τὸν γενικὸ συναγερμὸ στὰς σχολικὰς τάξεις, καὶ ἀποτελοῦν τὸ κύριον θέμα τῶν μαθητικῶν συζητήσεων. Ἡ ἔντασις τῆς προσπαθείας, ἡ ἀγωνία καὶ προπαντὸς ἡ αἰσιοδοξία χαρακτηρίζουν κάθε μαθητῆ. Μία ἐπιτυχία σ' αὐτοὺς ἐξασφαλίζει οὐσιαστικῶς ὀλόκληρον τὴν σχολικὴν περιόδον. Οἱ γνώσεις ἑνὸς ἑξαμήνου

φρσκάρονται καὶ ὁ καθένας προσπαθεῖ νὰ δικαιώσῃ τὰς προσδοκίας τῶν καθηγητῶν, τῶν γονέων καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ του. Ἀδίσταχτα λοιπὸν οἱ διαγωνισμοὶ ποθεῖ νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς τὸ σπουδαιότερον καὶ κρισιμώτερον συγχρόνως γεγονός τῆς μαθητικῆς ζωῆς.

* *

Ἡ Μᾶνα! ἓνα παγκόσμιον σύμβολον ἀγάπης κ' ἐγκρατερήσεως ἐορτάζεται στὰς 2 Φεβρουαρίου. Παγκόσμιος ἡ ἐορτή, ἐξαιρετικὸς ὁ τόνος τῆς, μεγάλη ἡ σημασία τῆς. Μία ἐορτὴ γι' αὐτὴ, ἡ ὁποία κρατεῖ στὰ χεῖρα τῆς ὅλη τὴν ἀπεραντοσύνη τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. μὲ τὰς χαρὰς καὶ τὰς λύπας τῆς, μὲ τὰ ὄνειρα καὶ τὰς ἀπαγορεύσεις, μὲ τὰς κρυφὰς τῆς λαχτάρας καὶ τοὺς βαθεῖς σπαραγμοὺς τῆς. Ὅση φύση ὡραία καὶ ἂν μᾶς περιβάλλει, ὅσο μουσικὸ κ' ἂν εἶναι τὸ τραγοῦδι τῆς ὁμορφίαις τῆς, δὲν μᾶς μιλάει ὁμως ποτὲ μὲ τὸν θερμὸ τόνον τῆς φωνῆς τῆς μητέρας, ἡ ὁποία χαιρέτισε τὴν παρουσίαν μας στὸν κόσμον μὲ τὰς πλέον στοργικὰς λέξεις, πρῶτη ἀπὸ κάθε ἄλλο κάλεσμα.

Ἐνα δῶρον, ἔστω καὶ φτωχικόν, ἐκ μέρους τοῦ παιδιοῦ τῆς θὰ προκαλέσῃ χωρὶς ἀμφιβολία στὴ μητέρα μεγάλη συγκίνησιν. Μία συγκίνησιν, ἡ ὁποία ἀξίζει πολλὰ γι' αὐτὴν. Ὅμως σὰς βεβαιῶ δι καὶ σὲ σὰς αὐτὸς ὁ μικρὸς φόρος τιμῆς θὰ χάριση σκιρτήματα χαρᾶς.

* *

Ἐνθουσιώδης καὶ ἄκρως ἐνθαρρυντικὴ διὰ τοὺς ἐκδότας ὑπῆρξε ἡ ἐκ μέρους τοῦ μαθητικοῦ κόσμου, τῶν ἀρχῶν, καὶ τοῦ Λεσβιακοῦ τύπου, ὑπόδοχὴ τοῦ κυκλοφορήσαντος πρῶτον τεύχους τοῦ περιοδικοῦ μας. Ἡ «Φωνὴ τοῦ Β! Γυμνασίου» ἀγα-

πήθηκε από τους μαθητές, πράγμα, το οποίο αποδεικνύεται όχι μόνον από την εξάντληση των τεχνών, αλλά και από το πλήθος των συνεργασιών αι όποια καταφάνουν στο Γραφείο του περιοδικού μας.

Έκτός των συγγραφευριών επιστολών του Πανοσιολογιότατου Πρωτοσυγγελου κ. Νικοδήμου και του Έπιθεωρητοϋ Μέσης εκπαιδύσεως κ. Παπανικολάου τας όποιας δημοσιεύουμε, οι τοπικές έφημερίδες εξέφρασαν με κολακευτικώτατα διά την έκδοσίν μας λόγια. Συγκεκριμένα ό «Λεσβιακός κήρυξ» στο φύλλο της 21 Ιανουαρίου και εις σχετικόν με τό περιδικό μας άρθρο, έξηρε τήν προσπάθειά μας και μάς έδωσε τας ίδικάς του γνώμας για τήν καλλιτέρευσιν της όλης του.

Παραθέτω ένα απόσπασμα τοϋ έν λόγω άρθρου.

«Τό περιοδικό τους άποτελει μία πραγματικότητα ζωντανή κι' άληθινή. Γιατί απλούστατα είναι νέοι. Γιατί δονείται ή καρδιά τους από άγνά Ιδανικά, γιατί θέλουν νύ δημιουργήσουν. Κι' ή δημιουργία στο νέο μήδε έμπόδιο άντικρύζει μήδε σκοπέλους θωρεϊ. Τά βλέπει όλα με μάτι καθαρό κι' όσο δύσκολα κι' άν είναι, τό υπερπηδά. Τό λένε άλλωστε κι' οι ίδιοι στο άρθράκι τους, «...δέν κρύβουμε πώς ό ένθουσιασμός μας και ή πίστη μας στο σκοπό μας άποτελουν τά μόνα έφόδια για τήν έκπληρωσή του...» Εύγενικές προσπάθειες πού αξίζουν μονάχα έπαίνους»

Έξ' άλλου ή κ. Μύρτα Βορριά έδημοσίευσε στόν «Δημοκράτη» ένα κολακευτικώτατο άρθρο, τοϋ όποίου απόσπασμα έχει ως έξής:

«...Τό ξεφυλλίζω πρώτα βισσικά... «Οί Σκοποί μας», «Η ποίηση τοϋ Σικελιανού» ό «Δημήτρης Μητρόπουλος» κ.τ.λ. Άσχολούνται λοιπόν τά παιδιά τοϋ Γυμνασίου μας με τέτρια

θέματα. Άπορώ και δέν τό καλοπιστεύω. Τά παιδιά αυτά πού τους ψάλλουμε κάθε μέρα ένα σωρό, όλοι έμεις γονείς και δάσκαλοι; Πού τους φορτώνουμε με τόσα κοσμητικά έπίθετα; Πού τους έλέγχουμε συνεχώς και τους έπιτιμοΰμε; Νά λοιπόν πού μάς γράφουν τά ένδιαφέροντά τους, έτσι δημοσία, για να μάς διαψεΰσουν. Βλέπω έπιταχτική τήν ανάγκη να περιβάλλουμε με στοργή και αγάπη τήν προσπάθειά τους όλοι οι εκπαιδευτικοί και όλοι οι γονείς.»

Μία διακεκριμένη πνευματική προσωπικότης, ό γενικός έπιθεωρητής Ξένων και Μειονοτικών σχολείων κ. Μαντζουράνης, ό όποιος πρό διετίας διετέλεσε και Γυμνασιάρχης τοϋ γυμνασίου μας, δι' έπιστολής του, ή όποία έλήφθη όλίγον πρό της έκδόσεως τοϋ περιοδικού μας, ξεεδήλωσε τήν ίκανοποίησιν του μαζί με τήν χαράν του διά τήν έκδοσιν της «Φωνής τοϋ Β' Γυμνασίου». «Τό διάβασα με συγκίνηση - γράφει - και άφησα τό νοϋ μου να βρεθί κοντά σας, να θυμηθί κάπως ζωντανότερα τά κατά τά δύο χρόνια μεγαλωμένα πρόσωπα και κορμιά σας. Βρίσκω πώς ή όλη τοϋ περιοδικού σας είναι καλή, καλλίτερη ίσως από εκείνη πού θα είχαμε στα χρόνια μας και ή ζωή τοϋ Γυμνασίου μας πολύ πλούσια».

Αύτά λέγουν οι άλλοι για τήν Ιδικήν μας τήν έκδοση. Στο παρασμένο τεϋχος σας είχαμε δώσει τήν υπόσχεση συνεχώς να βελτιούμεθα. Ήδη διπλασιάσαμε τας σελίδας του. Νομίζω ότι αυτό είναι κάτι τό σημαντικό για ένα μαθητικό περιοδικό.

Α. ΠΑΠΑΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Τό σημαντικώτερο γεγονός τοῦ κουκουρεμένου ἦδη ἀπ' τίς γιορτές τῶν Χριστουγέννων καί τοῦ νέου ἔτους Ἰανουαρίου εἶναι ἀνομφισβήτητος ἡ ἐφορτή τῶν Γραμμάτων. Σάν κάθε χρόνο ἔτσι κι' ἐφέτος δόθηκε μιά ἐξαιρετική μεγαλοπρέπεια στόν ἐορτασμό τῶν Τριῶν Ἱεροσχωῶν.

Μετά τόν ἐκκλησιασμό δλων τῶν σχολειῶν τῆς πόλεως στόν εὐρύχωρο ναό τοῦ Ἁγίου Θεράποντα οἱ ἐπίσημο καί πλῆθος κόσμου συγκεντρώθηκαν στή μεγάλη αἴθουσα τελετῶν τῶν Γυμνασίων Ἀρρένων, ὅπου μετά τή καθιερωμένη ἐπιμνημόσυνο δέηση ὑπέρ τῶν μεγάλων εὐεργετῶν καί δωρητῶν τῶν διδασκῆριων τῆς πόλεως ἐπηκολούθησε σεμνή τελετή ποῦ τήν ἐλάμπρυναν τά τραγούδια τῆς χορωδίας τῶν Γυμνασίων Ἀρρένων καί θηλέων, ἐπαγγελίες μαθητῶν καί μαθητριῶν καί ἰδιαίτερα ὁ βαθῶς λόγος τοῦ Γυμνασιάρχου τοῦ Γυμνασίου θηλέων κ. Λεβαντῆ.

—“Ἐνα ἄλλο γεγονός, τό ὅποιο δέν πρέπει νά παραβλεφθῆ, εἶναι καί μιά ὥρα καί εὐγενῆς ἐνέργεια τῶν μαθητῶν τῆς Β, τάξεως τοῦ Γυμνασίου μας.

Ἡ τῆς αὐτῆ ἀναπτύσσει ἐξοχον δραστηριότητα. Τελευταίως δέ ἀπέκτησε ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΝ, ἡ ὁποία ἐγίνε ἀπό συνεισφορές καί δωρεές τῶν μαθητῶν. Πιστεύω ὅτι θά κατορθώσουν νά ἀγοράσουν καί ἄλλα κατάλληλα βιβλία ἀπό τό ταμεῖο, τό ὁποῖο διατηρεῖ ἡ τάξις τῶν

Ἐξ ἄλλου τό βιβλία αὐτά θά μπορούν νά τά χρησιμοποιήσουν καί οἱ μαθηταί τῶν ἄλλων τάξεων τοῦ Παραρτήματος ἐπί δανεισμοῦ.

Ὁραία ἡ προσπάθεια σ' ἀλήθεια κι ἀξίεπαινη. Εὐχόμεθα δέ ὅπως καί οἱ ἄλλες τάξεις μιμηθοῦν τό διδακτικόν αὐτό παράδειγμα τῶν φιλοπροόδων μαθητῶν τῆς Β, τάξεως.

Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ^ΕΜΑΣ: **Λιάνα Τυροδέλλη** Παράρτημα Παπάδου: Τό διηγημά σας θά δημοσιευθῆ εἰς τό προσεχές τεῦχος.

Λίτσα Λύγουσιδου Παράρτημα Παπάδου: Τό θέμα τοῦ διηγηματός σας ἔχει ἐπεξεργασθῆ καί ἀπό ἄλλους καί μάλιστα ἀπό λέσβιο διηγηματογράφο, τόν Ἐφταλιώτη καί γι' αὐτό δέν δημοσιεύται. Περιμένουμε ἄλλη σας συνεργασία.

Πέτρον Παράρτημα Παπάδου: Τό σκίτσο τοῦ Σκοπέλου θά τό δημοσιεύσουμε στό προσεχές τεῦχος.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

'Η ἐπιστολή τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Πρωτοσυγκέλλου κ. Νικοδήμου πρὸς τὸ περιοδικὸν μας	σελ. 1
'Η συγχαρητήριος ἐπιστολή τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαίδευσως κ. Κ. Παναγιολάου	» 2
ΜΙΧ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ Οἱ τρεῖς φωρτῆρες τῆς Τρισηλίου θεώτητος	» 3
ΔΗΜ. ΝΙΚΟΡΕΤΖΟΥ Τὸ καράβι (ποίημα)	» 4
ΑΡΙΣΤ. ΙΩΑΝΝΟΥ Γρηγόριος Ξενοπούλος (μελέτη)	» 5
Τ. ΠΑΠΑΔΕΛΛΗ Παλάτια στὴν ἄμμο (ποίημα)	» 6
Ι. ΤΖΟΛΟΥ Ὁ προϊστορικὸς συναϊσμός τῆς Θεμερῆς (μελέτη)	» 7
Μ. ΠΑΝΤΕΛΗ Μητέρα (λυρικές σκῆψεις)	» 9
ΘΡΑΣ. ΑΝΔΡΕΟΥ Κι' ὅμως κάτι ἦταν κι' αὐτός (διήγημα)	» 10
ΚΩΝ. ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗΣ Μὴν φοβηθῆς (ποίημα)	» 11
ΜΙΧ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ Ἀνάλυσις στίχων 269 - 273 τοῦ Ζ τῆς Ἰλιάδος	» 12
ΓΕΩΡΓ. ΡΕΠΑΝΕΛΛΗ Οἱ διάτταντες ἀστέρες	» 14
ΧΑΡ. ΚΑΜΑΡΙΑΝΟΥ Ὁ μαρτυρικὸς θάνατος τῆς Βασιλικῆς Παπαθανασίου (ἔκθεσις)	» 16
ΚΩΝ. ΚΑΡΒΟΥΝΙΑΡΗ Δέηση γιὰ τὸν νεὸ τῆς ἐποχῆς (ποίημα)	» 15
ΡΕΝΑ ΠΕΡΕΛΗ Πλάτωνος Κρίτων (Μελέτη)	» 17
Η ΕΥΘΥΜΗ ΣΤΗΛΗ: Χ. Καμαριανοῦ: Ἡ τοάντα [εὐθυμογράφημα] 'Ανέκδοτα · Α. Χατζηλενοῦδα Ὁ καζα- μίας τοῦ Φλεβάρη (ποίημα)	» 20
Η ΛΘΛΗΤΙΚΗ ΣΤΗΛΗ: Α. Παπαευσταθίου	» 23
ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΚΟΝΗ (Ἀσκήσεις φυσικομαθηματικῶν)	» 24
Η ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ: Φ. Παπαδέλλη: Ἀνακοίνωσις πρακτικοῦ δημογεροντίας Ἀνεμώτιας Ἱ. Τσακίρη.	
Νανουρίσματα ἀπὸ τὴν Ἁγία Παρασκευή)	» 26
Σχολικοὶ ἀντίλαλοι: Ἡ συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ Α. Παπαευσταθίου	
Ἀπὸ τῆ ζωῆ καὶ τὴν κίνηση τοῦ σχολείου μας — Ἡ Ἀλληλογραφία μῆς	